

*ՀՀ Արագածոտնի մարզի Թաթուլի Թ. Կրպեյանի
անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ-ի 2023-2028
ուսումնական տարիների զարգացման ծրագիր*

ԴՊՐՈՑԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՏՆՕՐԵՆԻ ՊԱՇՏՈՆԻ
ՀԱՎԱԿՆՈՐԴ՝
ՎԱՐԴԱՆ ՌՈՄԻԿԻ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ներածություն

1. Դպրոցի առաքելությունը
2. Դպրոցի նկարագիրն ու գործունեությունը
  - 2.1 Դպրոցի շենքային պայմանները, նյութատեխնիկական բազան և ուսումնական միջավայրը
  - 2.2 Դպրոցի գործունեությունը կանոնակարգող իրավական ակտեր
  - 2.3 Կառավարման և խորհրդակցական մարմինները
  - 2.4 Աշակերտական և մանկավարժական համակազմը
  - 2.5 Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների բարելավումը
  - 2.6 Կրթության որակը և աշակերտների առաջադիմությունը
  - 2.7 Դպրոցի ֆինանսատնտեսական գործունեությունը
  - 2.8 Համագործակցությունը համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների և շահառու կազմակերպությունների հետ
  - 2.9 Կրթական տեխնոլոգիաներ և նորարարություններ
3. Իրավիճակի վերլուծություն
4. Դպրոցի զարգացման նախընտրելի ուղղությունները
5. Դպրոցի զարգացման ծրագրի հիմնական նպատակներն ու խնդիրները, կատարողներն ու ժամանակացույցը
6. Դպրոցի զարգացման ծրագրի վերահսկողությունը
7. Զարգացման ծրագրի հնարավոր ռիսկերը և դրանց նվազեցմանն ուղղված գործունեությունները
8. Զարգացման ծրագրի իրականացման ակնկալվող արդյունքները

Եզրափակում

Ներածություն

Հայաստանի կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակն է մասնագիտական պատշաճ պատրաստվածություն ունեցող և համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված անձի ձևավորումը:

Հանրակրթության գլխավոր նպատակը սովորողների մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացումն է, նրանց պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորումը:

Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքներն են՝ կրթության մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, անհատի ազատ զարգացման առաջնայնությունը, աշխատասիրության, հայրենասիրության, հանրակրթության մատչելիությունը, համապատասխանությունը սովորողների զարգացման մակարդակին, առանձնահատկություններին ու պատրաստականության աստիճանին:

Հանրակրթական հաստատության ուսումնական գործունեությունը նպատակ ունի զարգացնել բարոյական, ֆիզիկապես առողջ անհատականություն, ունակ ստեղծագործելու և ինքնորոշվելու, որպես Հայաստանի քաղաքացի, որն ընդունակ կլինի հարմարվելու անընդհատ փոփոխվող աշխարհում:

Հիմնական հանրակրթության խնդիրն է պայմաններ ստեղծել աշակերտի անհատականության դաստիարակության, ձևավորման, նրա հակումների, հետաքրքրությունների և սոցիալական ինքնորոշման կարողության զարգացման համար:

Արդի պայմաններում դպրոցի կրթության մակարդակը պետք է համապատասխանի երկրի զարգացման նպատակներին, ապահովի երկրի բարեկեցությունը և այդ առումով դպրոցի զարգացման ծրագիրը դպրոցի ռազմավարական փաստաթուղթն է:

Դպրոցի զարգացման ծրագիրը երկարաժամկետ կարգավորող փաստաթուղթ է, որը բնութագրում է կրթության, դաստիարակության, աշակերտների զարգացման հիմնական միտումները, հիմնական նպատակները, խնդիրներն ու ուղղությունները,

ուսումնական գործընթացի կադրային և մեթոդական աջակցության կազմակերպման առանձնահատկությունները և նորարարությունը, կրթական համակարգի վերափոխումները, հիմնական ծրագրված վերջնական արդյունքներն ու չափանիշները: Ծրագիրը, որպես դպրոցի երկարաժամկետ զարգացման նախագիծ, կոչված է համախմբելու կրթական գործընթացի բոլոր շահագրգիռ կողմերի ջանքերը և դպրոցի սոցիալական միջավայրը՝ ծրագրի նպատակին հասնելու համար, բացահայտել դպրոցի կրթական միջավայրի հիմնական առաջնահերթ խնդիրներն ու բարելավել դպրոցի կրթության որակն ու գործունեությունն ամբողջությամբ:

1. Դպրոցի առաքելությունը

Դպրոցի առաքելությունը, դպրոցի մշակութային և կրթական միջավայրի ստեղծումն է՝ որպես կրթական գործընթացի ինքնազարգացման և ինքնորոշման շարունակական զարգացում, որում համընկնում են աշակերտների, ուսուցիչների և ծնողների նպատակները և շահերը:

Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի առաքելությունն է ստեղծել բարենպաստ պայմաններ, որպեսզի դպրոցականները յուրացնեն կյանքի և մասնագիտական կյանքի համար անհրաժեշտ հիմնական կարողությունները՝ բազմամշակութային և բարձր տեխնոլոգիական միջավայրում:

Դպրոցն իր առաջ խնդիր է դրել ժամանակակից պայմաններում մատաղ սերնդին պատրաստել հաջող ինքնաիրացման և սոցիալական հարմարվողականության՝ հաշվի առնելով նրա առանձնահատկություններն ու հետաքրքրությունները, մշտական համագործակցության պայմաններում: Միևնույն ժամանակ, պետք է դիտարկել հաջող ինքնաիրացման միջոցները՝ անկախ հասարակության մեջ հաստատված օրինաչափություններից և կարծրատիպերից:

Դպրոցը նպաստում է բարոյապես հասուն, ֆիզիկապես առողջ, ստեղծագործ մտածող անհատների ձևավորմանը, ովքեր ունեն ամուր գիտելիքներ և կարող են գտնել իրենց տեղը այս կյանքում: Դպրոցի սոցիալ-մանկավարժական առաքելությունն է ստեղծել բարենպաստ պայմաններ, հետագայում աշակերտի հասարակության մեջ ամրապնդվելու և զարգանալու համար:

Դպրոցի առաջնահերթ խնդիրների շարքում պետք է լինի Հայաստանի Հանրապետության ինտելեկտուալ ներուժի բարձրացմանը նպաստելը: Դպրոցի շրջանավարտները պետք է լինեն իրենց երկրի հայրենասերները՝ կայուն բարոյական արժեքներով: Նրանք պետք է լինեն զարգացած, առողջ, ինքնագարգացման և ստեղծագործելու ձգտող, քննադատաբար մտածող և խնդիրներ լուծող քաղաքացիներ:

Դպրոցի առաքելությունը, դա Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի ռազմավարական կառավարման կարևորագույն հասկացություններից է և դպրոցի կարևոր հատկանիշը: Դպրոցի առաքելությունը նախատեսված է ընդհանուր առմամբ լուսաբանելու և արտացոլելու մեր դպրոցի ապագայի բոլոր կարևորագույն ձգտումները:

Դպրոցը պարտավոր է իր աշակերտներին ազգային հիմունքներով ապահովել հիմնական որակյալ կրթություն՝ նպաստելով համակողմանի զարգացած, հայրենասիրության ոգով դաստիարակված քաղաքացիների ձևավորմանը: Դպրոցը պետք է բացահայտի աշակերտի ստեղծագործական ներուժը, յուրաքանչյուր երեխայի յուրահատուկ շնորհը, ապահովի նրա հաջող անհատական, մտավոր, ստեղծագործական, հոգևոր, սոցիալական, հուզական և ֆիզիկական զարգացումը:

Ժամանակակից աշխարհում հանրակրթության ոլորտում կարևորվում են ստեղծագործական ունակությունները, քննադատական մտածողությունը, թիմային աշխատանքը, բարդ խնդիրների հնարավոր լուծումները: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի խնդիրներից է ստեղծել կրթական, սոցիալ-հոգեբանական միջավայր, որը կնպաստի հաջողակ և մրցունակ հայ երիտասարդների և անհատների ձևավորմանը, ովքեր հաջողակ կլինեն և՛ որպես ՀՀ հասարակության լիիրավ անդամներ, և՛ որպես հասուն երիտասարդներ՝ շարունակելով իրենց մասնագիտական ուղին: Յուրաքանչյուր աշակերտ եզակի է իր յուրահատուկ տաղանդներով և սովորելու ոճով, և որպես այդպիսին, շատ մանկավարժական ռազմավարություններ են պահանջվում աշակերտների ուսուցման որակը առավելագույնի հասցնելու համար:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի հիմնական խնդիրն է օգնել երեխային գտնել ինքն իրեն, որոշել իր հաջողության ոլորտը և ապահովել աշակերտի արդյունավետ ինքնարգացումը: Դրա համար աշակերտների հետ հատուկ

աշխատանքներ են տարվում՝ գնահատելով իրենց սեփական ներուժն և ձեռքբերումները, որոնց հիման վրա Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի մանկավարժները սովորեցնում են նրանց նպատակներ դնել իրենց զարգացման համար և որոշել դրանց հասնելու ուղիները:

ՀՀ Արագածոտնի մարզի Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի նպատակն է սովորողների կողմից հանրակրթության պետական չափորոշիչի, առարկայական չափորոշիչների և ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը, անհատի բազմակողմանի զարգացումը, նրա առողջության պահպանումը, ինչպես նաև ինքնակրթության և լրացուցիչ կրթության պահանջմունքների բավարարման պայմանների ստեղծումն ու ապահովումը:

Դպրոցի նպատակն է ստեղծել հարգանքի և վստահության մթնոլորտ՝ ուսումնական գործընթացի բոլոր մասնակիցների համար, որտեղ տեղի կունենա ողջ կյանքի ընթացքում ուսուցման, հաջող սոցիալականացման և աշակերտների հետագա համապատասխան սոցիալական, մասնագիտական և քաղաքացիական ինքնության ձևավորումը:

Մեր դպրոցի նպատակներից է նաև անհատի ձևավորման համար պայմանների ստեղծումը, որն ունի ոչ միայն գիտելիքների ժամանակակից մակարդակ, այլև ի հայտ եկած խնդիրների լուծման համար ձեռք է բերում ստեղծագործական մոտեցման հմտություններ, հետագա ինքնակազմակերպման կարողության շնորհիվ, որն ուղղված է նրանց մտավոր ներուժի բարձրացմանը և ստեղծագործական կարողություններին:

Դպրոցն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով, կանոնադրությամբ՝ սահմանված նպատակներին և խնդիրներին համապատասխան՝ կատարելով աշխատանքներ, ապահովելով ծառայություններ կրթության ոլորտում:

Ժամանակակից պայմաններում դպրոցի՝ որպես սոցիալական հաստատության նպատակներն ու խնդիրներն են՝

1. Բարենպաստ պայմանների ստեղծում, որով երաշխավորվում է կրթական ծրագրերի ամբողջական իրականացումը,

2. Ֆիզիկապես առողջ, հոգեպես հարուստ, բարոյական, կրթված մարդու, Հայաստանի հայրենասերի ձևավորումը, որը հարգում է իր և այլ ժողովուրդների ավանդույթներն ու մշակույթը,
3. Քաղաքացիության կրթություն, մարդու իրավունքների և ազատությունների հարգում, պատասխանատվություն սեփական անձի և հասարակության հանդեպ,
4. Սովորողների բազմակողմանի զարգացում, որի համար պետք է ստեղծել պայմաններ նրանց ճանաչողական հետաքրքրությունների, ստեղծագործական կարողությունների, ինքնակրթության հմտությունների, անհատի ինքնաիրացման համար:
5. Ամբողջական գիտական հայացքի, էկոլոգիական մշակույթի ձևավորումը, բաց տեղեկատվական-կրթական տարածք մուտք գործելու նախադրյալների ստեղծումը:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի իրագործման համար նախանշվել է 5 տարի ժամկետ և դրա համար հիմք ենք ընդունել դպրոցի առաքելությունը:

Որակյալ կրթություն ստանալը Հայաստանի յուրաքանչյուր քաղաքացու՝ հասարակության մեջ ինտեգրվելու կարևոր պայմանն է, որի հիմքը հանրակրթական դպրոցն է, որտեղ էլ երեխաները ստանում են նախնական կրթությունը: Այդ պատճառով, կարևոր ենք համարում դպրոցի գերակա խնդիրների շարքում դասել կրթության որակի բարձրացումը, բարելավումն ու ամրապնդումը:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում կարևորվում է որակյալ կրթությունը, որն էլ զարգացման ծրագրի առաջնահերթություններից է: Դպրոցն այդ նպատակի իրագործման համար պետք է շարունակական աշխատանքներ տանի: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի համար առաջնահերթ խնդիրներից է կրթության համար բարենպաստ միջավայրի ստեղծումը, աշակերտներին հայրենասիրական արժեքներով կրթելն ու դաստիարակելը: Դպրոցի առաջնահերթ խնդիրներից է կրթության որակի արդյունավետ կառավարման համար մեխանիզմների ստեղծումը:

2. Դպրոցի նկարագիրն ու գործունեությունը

Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության Արագածոտնի մարզի Թաթուլ գյուղում: Դպրոցը գտնվում է Թաթուլ գյուղի 10-րդ փողոցի թիվ 2 հասցեում: Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը հիմնադրվել է 1968 թվականին և հիմնադրման օրվանից մինչև օրս մի քանի անգամ մասնակի վերանորոգվել է: Դպրոցը անվանակոչվել է Ազգային հերոս Թաթուլ Կրպեյանի անունով՝ 1992թ.-ին:

Դպրոցն ունի կայքէջ՝ <https://tatul.schoolsite.am>, ինչպես նաև ֆեյսբուքյան էջ՝ <https://www.facebook.com/TatulKrpeyanSecondarySchool>:

Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը գրանցված է պետական ռեգիստրի Թալինի բաժնի կողմից՝ 2003 թվականի հունվարի 21-ին: Պետերեգիստրի վկայականի գրանցման համարը՝ 94.210. 00355

Վկայականի համարը՝ 03Ա-057854, ծածկագիր՝ 10016290

Էլեկտրոնային հասցեն՝ areg@schools.am

Դպրոցն ունի ՀՀ զինանշանի պատկերով և իր՝ հայերեն անվանմամբ կլոր կնիք:

Կրթության անհրաժեշտությունը էական գործոն է անհատի, առանձին սոցիալական խմբերի և ընդհանուր առմամբ հասարակության զարգացման գործում: Բացի այդ, տեղեկատվական դարաշրջանի զարգացման հետ կապված գործընթացները, անհատի համար նոր պահանջների ի հայտ գալը, կրթական կարիքների ուսումնասիրման խնդիրը դարձնում են ամենաարդիականներից մեկը, քանի որ դրանց կառուցվածքը և բնույթը հանդիսանում են պատրաստվածության մակարդակի ցուցանիշ:

Կրթական համակարգի բարեփոխման ժամանակակից պայմաններում ուսուցչին վերապահված է յուրահատուկ դեր, նրա գործունեության համար ձևավորվում են նոր պահանջներ՝ ուղղված կրթության որակի բարձրացմանը, ինչպես նաև կրթական կարիքների բավարարմանը: Ժամանակակից ուսուցիչը ուսումնական գործընթացում բազմաթիվ խնդիրներ է լուծում, և դրա հետ մեկտեղ ուսուցիչը պետք է ունենա մասնագիտական գիտելիքներ և կարողանա ճիշտ աշխատել սովորողների հետ:

Ուսումնական գործընթացն ուղղված է աշակերտներին կրթելուն և դաստիարակելուն, նրանց կարողությունների և անհատական որակների բացահայտմանը և զարգացմանը: Ժամանակակից պայմաններում արդյունավետ գործունեության կարևորագույն պայմաններից է որակյալ և պատրաստված կադրերի առկայությունը, որոնց պատրաստվածությունը գնալով ավելի կարևոր է դառնում:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչները կարողանում են ճիշտ պլանավորել և կազմակերպել իրենց աշխատանքը, արդյունավետ իրականացնում են ուսումնական գործընթացը՝ համատեղելով դասավանդման ավանդական և ժամանակակից մեթոդները, կարողանում են ստեղծել անվտանգ կրթական և հոգեբանական-մանկավարժական միջավայր: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչներն օժտված են քննադատական մտածողությամբ, պարբերաբար ստուգում են իրենց աշխատանքը, որից հետո հնարավորություն ունեն այն շտկելու ու կատարելագործելու:

Աշակերտների և նրանց ծնողների կրթական կարիքներն ու խնդրանքները պետք է ընկալվեն որպես երեխաների կրթական գործունեության հետ կապված ակնկալիքներ: Աշակերտների կրթական կարիքները բավարարելու համար մշակվում է դպրոցի հիմնական կրթական ծրագիրը: Ուսուցիչներին՝ աշակերտների կրթական կարիքները բացահայտելու գործում ամենամեծ դերակատարումն ունեն հենց իրենք հիմնական շահառուները՝ դպրոցի սաները: Դպրոցում յուրաքանչյուր ուսուցիչ իր մանկավարժական հմտություններն ու կարողություններն օգտագործում է մի նպատակի համար՝ սովորողների մոտ ձևավորելու այն բոլոր հմտություններն ու գիտելիքները, որոնք ապագայում կարող են պիտանի լինել շրջանավարտին՝ կյանքի նոր փուլ մտնելիս, նոր շրջափուլում տարբեր խնդիրների առնչվելիս:

Կարևոր խնդիրներից է նաև աշակերտների մոտ ճիշտ արժեհամակարգի ձևավորումը, բարոյահոգեբանական մթնոլորտի ձևավորումը, ինչը շատ բարձր մակարդակի վրա է մեր դպրոցում: Դպրոց ութ դնելու հենց առաջին օրվանից դպրոցի մանկավարժական կազմն ամեն ինչ անում է, որպեսզի աշակերտին մասնակից դարձնի դպրոցական կյանքին, դրանում ներգրավելով նաև աշակերտի ծնողներին, լսելով նրանց պահանջները, սպասելիքներն ու ակնկալիքները, թե դպրոցի ուսումնական գործընթացի վերաբերյալ և թե դպրոցից դուրս կազմակերպվող էքսկուրսիաների, բազմաբնույթ միջոցառումների, արվեստի կենտրոններ այցելի մասին, որոնք կրթական ծրագրերի հետ միասին, աշակերտների և նրա ծնողների համար դառնում են կրթական գործընթացի անբաժանելի մաս: Դպրոցի գործունեությունից ծնողների ընդհանուր գոհունակությունն աճում է: Ծնողները բարձր են գնահատում դպրոցի կրթության որակը: Սակայն հարկ է նշել, որ պետք է առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների զարգացմանը՝ ՏՀՏ-ների ավելի ինտենսիվ կիրառմամբ:

Դպրոցի անձնակազմը ուսումնաօժանդակ աշխատողներով միասին 35 հոգի են: Թ. Կրպեյանի անվան ուսումնաօժանդակ ախատողները 2023-2024 սուսումնական տարվա սկզբին ըստ տարիքային խմբի և սեռի բաշխված են հետևյալ կերպ:

Հ/Հ	ԱԱՀ	Զբաղեցրած պաշտոն	Ծննդյան թիվ	Տարիք	Սեռ
1.	Մաթևոսյան Կարեն	Ընթացիկ նորոգող և սպասարկող մասնագետ	1969 թ.	54	արական
2.	Կարապետյան Ռոմիկ	Պահակ	2000 թ.	23	արական
3.	Համբարձումյան Վաղարշակ	Պահակ	1988 թ.	35	արական
4.	Դարբինյան Աշոտ	Պահակ	1959 թ.	64	արական
5.	Միդոյան Աննա	Հավաքարար	1981 թ.	42	իգական
6.	Գևորգյան Սմայլա	Հավաքարար	1960 թ.	63	իգական
7.	Հարոյան Հերմինե	Խոհարար	1974 թ.	49	իգական

Դպրոցն ունի միայն մի փոքր ոչ բարվոք վիճակում գտնվող ազատ տարածք, մնացածը դասասենյակներ են, ուսուցչանոց, սանհանգույցներ, մարզադահլիճ: Գրադարանի տարածքը նույնպես շատ փոքր է: Բոլոր 12 դասասենյակները վերջին երկու ուսումնական տարիների ընթացքում կոամետիկ վերանորոգվել են, բայց ռազմագիտության կաբինետը կոամետիկ վերանորոգման կարիք ունի: 12 դասասենյակներից 2-ն էլ շատ փոքր են, այդպես հարմարեցվել է, որ 12 դասարան կարողանանք տեղավորել: Նախկինում դպրոցը նախատեսված է եղել 10 դասասենյակի համար, նախկին կրթական 10-ամյա համակարգին համապատասխան և արդյունքում ոչ մի այլ խմբակի կամ արհեստանոցի տեղ չունենք դպրոցում:

2.1 Դպրոցի շենքային պայմանները, նյութատեխնիկական բազան և ուսումնական միջավայրը

Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը երկհարկանի, լուսավոր դպրոց է, որի մակերեսը կազմում է 1163, 18 քմ: Դպրոցն ունի 12 բարեկարգված դասասենյակներ: Դպրոցում գործում է ճաշարան, որը նախատեսված է 1-4-րդ դասարանների աշակերտներին տաք սնունդով ապահովելու համար: Ճաշարանը բարեկարգված է: Դպրոցն ունի 1 լաբորատորիա՝ ֆիզիկա, քիմիա, կենսաբանություն առարկաների համար: Դպրոցն ունի պահակակետ, մեկ գրադարան, որը բարեկարգված է: Գրադարանը մոտ ապագայում կունենա ընթերցասրահ: Դպրոցն ունի 1 մարզադահլիճ, որը բարեկարգված է: Մարզադահլիճը վերանորոգված է:

Դպրոցն ապահովված է ընդհանուր ջեռուցման համակարգով: Դպրոցն ունի մշտական ջրամատակարարում, դպրոցում առկա է ջրի բակ՝ պոմպով: Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում ներկա պահին առկա է 3 տեսակի ինտերնետ կապ՝ 2-ը լարային, 1-ը անլար տեսակի: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցն ունի համակարգչային դասասենյակ, սակայն այն համալրված չէ ժամանակակից սարքավորումներով: Դասասենյակում առկա են 5-6 հին համակարգիչ:

Ֆրանսիահայ բարերարների կողմից /Association Elan d'Espoir/Cristine Mkrtchian/- վերանորոգվել է 8 դասարան, ուսուցչանոցը և համակարգչային սենյակը, նախակրթարանը, նախակրթարանի սանհանգույցը, ճաշարանը և պահակատունը:

Կրթական միջավայրը ապահովում է աշակերտի զարգացումն և ինքնազարգացումը, յուրաքանչյուր աշակերտի հնարավորությունն է ընձեռում իրացնել իրեն ճանաչողական, կրթական գործունեության, վարքի մեջ, զարգացնում է աշակերտի անհատականությունը, ստեղծում բոլոր պայմանները նրա ինքնազարգացման, ինքնադրսևորման համար, ըստ այդմ դպրոցի կրթական միջավայրը պետք է համահունչ լինի արդի պայմաններին, որտեղ աշակերտները ստանում են կրթություն և ձևավորվում որպես անհատ՝ ապագայում իրենց տեղը գտնելու հասարակության մեջ և հնարավորություն ունենալով ձեռք բերել մասնագիտություն:

Թ. Կրպեյանի անվան դպրոցում աշակերտների հանգիստը նույնպես կազմակերպվում է շատ պատշաճ կերպով և 2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում դպրոցի 80 աշակերտներն էլ մասնակցել են բոլոր էքսկուրսիաներին և տեսարժան վայրեր այցելություններին: Ուսումնական տարվա ընթացքում դպրոցի 47 աշակերտ արժանանում է հաճախել են տարբեր թանգարաններ, ինչպես նաև դպրոցի բոլոր 80 աշակերտները հնարավորություն են ունեցել թատրոն հաճախելու, որոնցից 24-ը արժանանում է:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը 2020 թվականի սեպտեմբեր ամսից իրականացնում է ներառական կրթություն: Համընդհանուր ներառական կրթությունը շահեկան է և կրթական առանձնահատուկ կարիքներ ունեցող երեխայի և ընտանիքի անդամների, ինչպես նաև պետության և հասարակության համար: Ներառական կրթությունը շահառու խմբերի, կրթության գործընթացի բոլոր մասնակիցների համար կրթության հասանելիության, հավասար մասնակցություն ունենալու հնարավորությունն է և կրթության որակի ապահովումը: Դպրոցի ուսուցիչները շատ լավ պատկերացում ունեն կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխայի կրթության կազմակերպման կարգի հետ: Ներառական կրթության խնդիրները դպրոցի մանկավարժները կարողանում են տեղայնացնել դպրոցի ուսումնական գործընթացում:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում սովորում է ԿԱՊԿՈՒ 1 վկայագրված սովորող՝ Սահակյան Լյովա Սերյոժայի, ով վկայագրված է տարածքային մանկավարժ-հոգեբանական աջակցության կենտրոնի մանկավարժական աշխատողների կողմից, ունի լսողության խնդիր, լսում է սարքով,

նրա հետ աշխատում է դպրոցի հոգեբանը, ուսուցչի օգնականը, դասերից հետո շաբաթական երկու օր նրա հետ դասըթացներ են անցկացնում Աշտարակի տարածքային մանկավարժա-հոգեբանական աջակցության կենտրոնի մանկավարժական աշխատողները:

Կրթության առանձնահատուկ կարիք ունեցող երեխան, ով ընդունվում է դպրոց, դառնում է այդ դպրոցի մի մասնիկը, ինտեգրվում դպրոցի ուսումնական միջավայր, կրթվում և դաստիարակվում է բոլոր երեխաների հետ հավասար պայմաններում: Առանձնահատուկ կրթական կարիք ունեցող երեխային հնարավորություն է տրվում լիարժեք մասնակցել կրթության գործընթացին որպես լիարժեք անհատ ու քաղաքացի, ինչպես նաև երեխան հնարավորություն է ստանում բացահայտելու իր ընդունակություններն ու կարողությունները: Դպրոցի մանկավարժները առանձնահատուկ ուշադրություն են դարձնում երեխայի ուժեղ կողմերը զարգացնելու, ինչպես նաև նրա թույլ կողմերը ուժեղացնելու գործում՝ ապահովելով կրթության առանձնահատուկ պայմաններ և միջավայր:

Լսողության խանգարում ունեցող աշակերտի հետ մեր ուսուցիչները ցուցաբերում են գրագետ մոտեցում, քանի որ բոլորն էլ մասնակցել են վերապատրաստման դասընթացներին և տիրապետում են աշակերտներտների հետ աշխատելու հմտություններին: Ուսուցիչները աշակերտին հաճախ ցույց են տալիս, քան բացատրում, օգտագործում են տեսողական նշաններ, ձայնային ազդանշաններ, դիդակտիկ նյութեր, անհրաժեշտության դեպքում կրճատում կամ կրկնում են հրահանգները, ավելի ընդգծում են հիմնական բառերը, պահանջում են, որ բանավոր կրկնի նոր բառերը: Քանի որ դասարանում սովորում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխա, դասարանը տեղեկացված է երեխայի անհատական հատկանիշների, նրա ուժեղ կողմերի, հետաքրքրությունների և խոցելի կողմերի մասին:

Թ. Կրպեյանի անվան դպրոցում կրթության առանձնահատուկ պայմանի կարիք ունեցող երեխայի համար ստեղծված են այնպիսի պայմաններ (խոսքը մասնավորապես բարոյահոգեբանական մթնոլորտի մասին է), որ խնդիր ունեցող երեխայի ընտանիքը չի խուսափում իր երեխայի խնամքից կամ իր երեխայի հետ հասարակության շփումից, քանի որ դպրոցում, թե ուսուցչական կազմը և թե աշակերտները հանդուրժողականությամբ են վերաբերում այդ աշակերտին՝

համարելով, որ նա իրենց բոլորի պես ունի հավասար իրավունքներ: Դպրոցում ամեն քան արվում է, որպեսզի ավելի հեշտ հաղթահարելի լինի բոլոր աշակերտների, նրանց ծնողների վերաբերմունքը լսողության խնդիր ունեցող աշակերտի նկատմամբ, որպեսզի բոլորը գիտակցեն, որ հավասար վերաբերմունքի պիտի արժանանա դպրոցի յուրաքանչյուր սան և բոլորը ունեն ուսման հավասար պայմաններ և որ ամենակարևորն է, յուրաքանչյուրը պետք է աշխատի կարծրատիպերը կոտրելու ուղղությամբ:

Կրթական ծրագրերը, ուսումնական նյութերը, ուսուցիչների վերաբերմունքը կարող են պատճառ և խոչընդոտ հանդիսանալ յուրաքանչյուր աշակերտի, ինչպես նաև կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող աշակերտի որակյալ կրթության ապահովման գործում, սակայն մեր դպրոցում ամեն ինչ արվում է, որպեսզի նման խոչընդոտներ չլինեն: Այս առումով, նշենք, որ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխայի որակյալ կրթության ապահովման համար անհրաժեշտ է հիմնականում վերացնել միջավայրային խոչընդոտները և յուրաքանչյուր աշակերտի համար ստեղծել հավասար հնարավորություններ, ինչի արդյունքում գոհ կլինեն և աշակերտները և ծնողները:

Մեր դպրոցի լսողության խնդիր ունեցող աշակերտն, ինչպես դպրոցի բոլոր աշակերտները, իրենց հնարավորությունների սահմաններում ուսումնական գործընթացի մասնակից են: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի նպատակներից է վերացնել խոչընդոտները՝ հարմարեցնելով աշակերտների անհատական կարիքներին և պահանջներին:

2.2 Դպրոցի գործունեությունը կանոնակարգող իրավական ակտեր

Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ-ն իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է Հայաստանի Հանրապետության «Կրթության մասին», «Հանրակրթության մասին», «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքներով «ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքով», դպրոցի կանոնադրությամբ, օրինակելի իրավական ակտերի տեղայնացված տարբերակներով, ներքին իրավական ակտերով, նորմատիվ փաստաթղթերով:

Դպրոցին վերաբերող բոլոր իրավանորմատիվային փաստաթղթերի վարումը իրականացվում է սահմանված կարգով: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում

ուսուցումն իրականացվում է գրական հայերենով՝ Հայաստանի Հանրապետության «Լեզվի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում սովորողների առաջադիմության ընթացիկ և ամփոփիչ գնահատումը, դրանց ձևերի, մեթոդների հաճախականության, առաջադրանքների բովանդակության ընտրությունը կատարվում է հանրակրթության պետական չափորոշիչն և այլ նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան: Դպրոցի շրջանավարտները ըստ կրթության մակարդակների ստանում են հանրակրթության ծրագրերի յուրացումը հավաստող ավարտական փաստաթուղթ՝ ատեստատ: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում ուսումնական պլանները կազմվում են կանոնադրությամբ սահմանված կարգով՝ կրթության և գիտության նախարարության կողմից հաստատված օրինակելի ուսումնական պլանների հիման վրա:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը կառավարվում է հիմնադրի, ԿԳՄՍ նախարարության, տարածքային կառավարման մարմնի, խորհրդի և դպրոցի տնօրենի կողմից: Կառավարման մարմինների իրավասությունները սահմանվում են դպրոցի կանոնադրությամբ: Դպրոցն ունի պետական գրանցման վկայական, ներքին կարգապահական կանոններ, իրականացվում է հաշվետվություն դպրոցի ամենամյա գործունեության մասին, ինչպես նաև փաստաթղթերի շարքում կարող ենք նշել սովորողների և աշխատողների անձնական գործերը:

2.3 Կառավարման և խորհրդակցական մարմինները

Կրթական գործունեության արդյունավետ կազմակերպման, ինչպես նաև զարգացման ծրագրերին աջակցելու և համայնքի հետ արդյունավետ համագործակցություն ապահովելու նպատակով Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում ձևավորվել են խորհրդակցական մարմիններ՝ մանկավարժական, ծնողական և աշակերտական խորհուրդ:

Մանկավարժական խորհուրդը ձևավորվել է դպրոցի տնօրենի հրամանով՝ մեկ ուսումնական տարի ժամկետով: Դպրոցի մանկավարժական խորհրդի կազմում ընդգրկված են տնօրենը, փոխտնօրենը, առարկայական մեթոդական միավորումների նախագահները, ծնողական խորհրդի մեկ ներկայացուցիչ, առարկայական

մեթոդական միավորումների կողմից առաջադրված մանկավարժները և գրադարանավարը:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի բոլոր մանկավարժները հանդիսանում են մանկավարժական խորհրդի անդամներ: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում մանկավարժական խորհրդի կողմից քննարկվում է դպրոցի զարգացման ծրագիրը և այն երաշխավորվում խորհրդի հաստատմանը:

Մանկավարժական խորհրդի կողմից քննարկվում է նաև հանրակրթական հիմնական ծրագրերի իրագործման հարցերը՝ սովորողների հակումներին և ընդունակություններին, նրանց կյանքի և առողջության պահպանմանը համապատասխան: Մանկավարժական խորհրդում քննարկվում են նաև ուսուցման բովանդակության և սովորողների ուսումնասրության որակի հարցերը, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացին վերաբերող այլ հարցեր:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում մանկավարժական խորհրդի աշխատանքը ղեկավարվում է դպրոցի տնօրենի կողմից: Դպրոցի տնօրենի կողմից ապահովվում է մանկավարժական խորհրդի որոշումների կատարումը և դրանց արդյունքները պարբերաբար զեկուցվում են մանկավարժական խորհրդին:

Ծնողական խորհրդի նախագահը Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում կազմավորվում է դասարանների ծնողական խորհուրդների նախագահներից և հանդիսանում է մանկավարժական խորհրդի անդամ:

Ծնողական խորհուրդը համադպրոցական հարցերի քննարկման համար հրավիրում է ընդհանուր ժողովներ: Ծնողական խորհուրդը հարկ եղած դեպքում դպրոցի տնօրենի և մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի բարելավման, մանկավարժների խրախուսման առաջարկություններ: Դպրոցի ծնողական խորհուրդը նաև համագործակցում է մանկավարժական խորհրդի հետ: Ծնողական խորհուրդը հաճախակի աջակցում է էքսկուրսիաների, դպրոցական միջոցառումների, դպրոցի տարածքի մաքրման աշխատանքների կազմակերպման հարցերում:

Աշակերտական խորհուրդը ստեղծվում է ժողովրդավարության և ինքնավարության սկզբունքներին համապատասխան հաստատության գործունեության կազմակերպմանը նպաստելու, անմիջականորեն իրենց վերաբերյալ հարցերի մասին սովորողների իրավունքների ու պարտականությունների

վերաբերյալ հաստատության կանոնադրության դրույթների պահպանումը վերահսկելու նպատակով:

Աշակերտական խորհուրդը սովորողների ինքնավարության և ինքնակառավարման լիազորություններով օժտված ներկայացուցչական մարմին է, որի գործունեության հիմնական սկզբունքներն են՝ կամավորությունը, սովորողների իրավահավասարությունը, կառավարման հրապարակայնությունը: Աշակերտական խորհուրդն աշակերտներին վերաբերող հարցերի մասին կարծիք է ներկայացնում դպրոցի կառավարման և խորհրդակցական մարմիններին:

Խորհրդակցական մարմինների գործունեությունը ապահովելու համար պարբերաբար կազմակերպվում են ժողովներ, անց են կացվում քննարկումներ, սեմինարներ, բազմաբնույթ միջոցառումներ, էքսկուրսիաներ, այցեր և այլն:

Առարկայական մեթոդական միավորումներ

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում գործում են հետևյալ առարկայական մեթոդական միավորումները՝

1. Տարրական դասարանների մեթոդական միավորում,
2. Պատմալեզվաբանական մեթոդական միավորում,
3. Օտար լեզուների մեթոդական միավորում,
4. Բնագիտամաթեմատիկական մեթոդական միավորում:

Առարկայական մեթոդական միավորումները հանրակրթական առարկայական չափորոշիչներին համապատասխան քննարկում են ուսումնական ծրագրերի, ուսումնական պլանների նախագծերը, ինչպես նաև նոր փորձարկվող դասագրքերը, մեթոդական ձեռնարկները և դրանց քննարկումների վերաբերյալ ուսուցիչներին տալիս են երաշխավորություններ:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի առարկայական մեթոդական միավորումները պարբերաբար ուսումնասիրում, ընդհանրացնում են առաջավոր մանկավարժական փորձը և ներդնում պրակտիկ աշխատանքում, նպաստում են ուսուցիչների որակավորման բարձրացմանը: Հաճախակի կազմակերպվում են մասնագիտական, մանկավարժական-մեթոդական խորհրդակցություններ և խորհրդատվություններ:

Առարկայական մեթոդական միավորումները դպրոցի ուսուցիչներին հաղորդակից են դարձնում մանկավարժության նորագույն նվաճումներին,

կազմակերպում են սեմինարներ, մանկավարժական-մեթոդական ընթերցումներ: Կազմակերպվում են նաև դպրոցական օլիմպիադաներ, առարկայական մրցույթներ և այլ միջոցառումներ:

Տնօրենի և կառավարման մարմնի հետ համագործակցությունը կրել է մշտական բնույթ, համատեղ փորձել և ջանացել ենք կատարել մեր առջև դրված խնդիրների լուծման առավելագույնը: Այդ համագործակցության շրջանակներում ձեռք են բերվել մի շարք դիդակտիկ նյութեր, պատի թերթեր, պաստառներ, գրենական պիտույքներ, խաղեր տարրական բոլոր դասարանների աշակերտների համար, նախակրթարանի սաների համար նույնպես ձեռք են բերվել մեծ քանակությամբ գրենական պիտույքներ և խաղալիքներ, մի շարք միջոցառումների ժամանակ տնօրենի և կառավարման մարմնի հետ համագործակցության շնորհիվ են ձեռք բերվել նաև նվերներ և այլ շատ անհրաժեշտ պարագաներ:

2.4 Աշակերտական և մանկավարժական համակազմը

2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում նախակրթարանում սովորում է 8 սան և 80 սան 1-12-րդ դասարաններում: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում 2022-2023 ուսումնական տարվա դրությամբ գործում են 12 դասարաններ, որոնցից՝ 4 դասարան նախատեսված է 1-4 դասարանների համար, 5 դասարան՝ 5-9 դասարանների համար և 3 դասարան՝ 10-12 դասարանների համար: Ուսումնական տարվա տարեսկզբին դպրոցում աշակերտների թիվը կազմել է 1-4-րդ դասարաններում 35 աշակերտ, 5-9 –րդ դասարաններում 34 աշակերտ և 10-12-րդ դասարաններում 10 աշակերտ:

Ուսումնական տարվա տարեվերջին 5-9 –րդ դասարանները համալրվել են ևս մեկ աշակերտով և ընդհանուր աշակերտների թիվը տարեվերջին 79-ից դարձել է 80 աշակերտ: Նոր ուսումնական տարում 1-ին դասարան ընդունվողների թիվը ակնկալվում է, որ կլինի 10 աշակերտ, ինչպես նաև ակնկալում ենք, որ նոր ուսումնական տարում դպրոցի նախակրթարանը կունենա 7 սան:

Դպրոցում ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ բացակայած 1 աշակերտ ենք ունեցել, իսկ 201 և ավելի ժամ բացակայած աշակերտ ուսումնական տարում չի եղել: 2022-2023 ուսումնական տարում դպրոցը չունի նաև հանրակրթությունից դուրս մնացած աշակերտ:

Աշակերտների թվի փոփոխությունների դինամիկան ըստ 2020-2021, 2021-2022, 2022-2023 ուս. տարիների

2019-2020 ուս. տարի	2020-2021 ուս. տարի	2021-2022 ուս. տարի	2022-2023 ուս. տարի	2023-2024 ուս. տարի
89 աշակերտ	94 աշակերտ	85 աշակերտ	80 աշակերտ	82 աշակերտ

Դպրոցի սաներից մեկը ԿԱՊԿՈՒ վկայագրված աշակերտ է՝ ով վկայագրված է տարածքային մանկավարժա-հոգեբանական աջակցության կենտրոնի մանկավարժական աշխատողների կողմից:

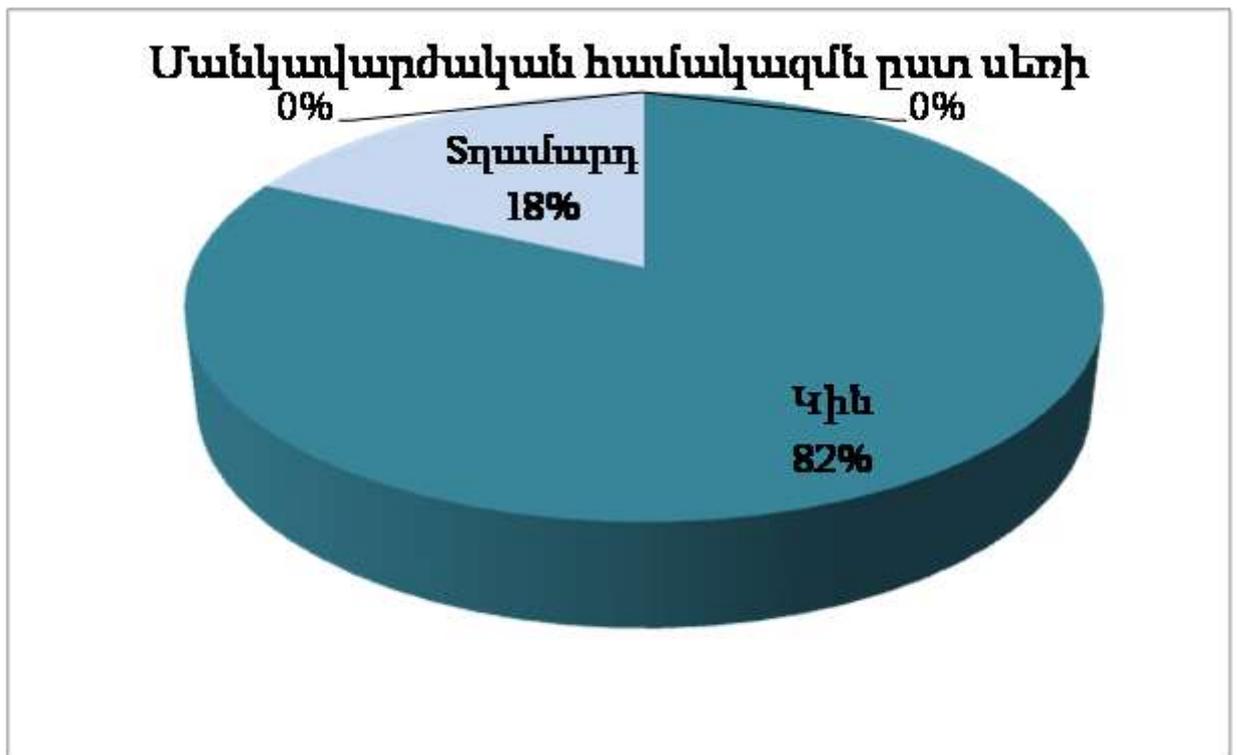
Դպրոցի 24 մանկավարժներն էլ ունեն ուսուցիչների համապատասխան մասնագիտական կրթություն: Դպրոցը ներկա պահին ուսուցչի թափուր տեղ չունի: Ուսուցիչների միջին ծանրաբեռնվածությունը կազմում է 23 ուսուցչի համար 373 ժամ: Մանկավարժական համակազմն ըստ տարիքային ցուցանիշների և սեռի 2023-2024 ուսումնական տարվա սկզբին

Հ/Հ	ԱԱՀ	Դասավանդվող առարկան	Զբաղեցրած պաշտոն	Ծննդյան թիվ	Տարիք	Սեռ
1.	Նահապետյան Էլիզա	Անգլերեն	Տնօրենի ժ/պ	1989 թ.	34	իգական
2.	Մխիթարյան Հարություն		Վարչատնտեսական համակարգող	1961 թ.	62	արական
3.	Կարապետյան Վարդան		Տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալ	1963 թ.	60	արական
4.	Հարությունյան Արմինե	Հայոց լեզու և գրականություն	Կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների համակարգող	1978 թ.	45	իգական
5.	Հովհաննիսյան Աղավնի		Հաշվապահ	1962 թ.	61	իգական
6.	Դարբինյան Գոհարիկ	Ֆիզիկա	Ուսուցիչ, լաբորանտ	1955 թ.	68	իգական
7.	Կարապետյան Քրիստինե	Ինֆորմատիկա	Էլեկտրոնային կառավարման և դասավանդման	1977 թ.	46	իգական

			ապահովման մասնագետ			
8.	Գեղամյան Արևհատ	Հայոց լեզու և գրականություն	Ուսուցիչ	1954 թ.	69	իզական
9.	Ասլանյան Հրանուշ	Հայոց լեզու և գրականություն	Ուսուցիչ, դասղեկ	1992 թ.	31	իզական
10.	Նիկոյան Վարազդատ	ՆԶՊ	Ուսուցիչ, գինդեկ	1971 թ.	52	արական
11.	Գաբրիելյան Ռոզա	Անգլերեն	Ուսուցիչ	1955 թ.	68	իզական
12.	Մարկոսյան Սյուզաննա	Ռուսաց լեզու և գրականություն	Ուսուցիչ, դասղեկ	1988 թ.	35	իզական
13.	Ավետիսյան Նելլի	Պատմություն	Ուսուցիչ, դասղեկ	1981 թ.	42	իզական
14.	Իսրայելյան Մայկո	ՀԵՊ	Ուսուցիչ, դասղեկ	1971 թ.	52	իզական
15.	Մարգարյան Վարդուշ	Աշխարհա- գրություն	Ուսուցիչ	1953 թ.	70	իզական
16.	Մարդոյան Հրանուշ	Բնագիտություն	Ուսուցիչ, դասղեկ	1984 թ.	39	իզական
17.	Ղուկասյան Գայանն	Մաթեմատիկա	Ուսուցիչ	1957 թ.	66	իզական
18.	Ներսիսյան Շուշանիկ	Մաթեմատիկա	Ուսուցիչ, դասղեկ	1967 թ.	56	իզական
19.	Կարապետյան Հասմիկ	Քիմիա, կենսաբանություն	Ուսուցիչ, դասղեկ	1975 թ.	48	իզական
20.	Մելքոնյան Ռուզաննա	Դասվար	Դասղեկ	1968 թ.	55	իզական
21.	Դանիելյան Աստղիկ	Դասվար	Դասղեկ	1971 թ.	52	իզական
22.	Մարտիրոսյան Գոհար	Դասվար	Դասղեկ	1977 թ.	46	իզական
23.	Գրիգորյան Գոհար	Դասվար	Դասղեկ	1978 թ.	45	իզական
24.	Դարբինյան Բագրատ	Ֆիզկուլտուրա	Ուսուցիչ, դասղեկ	1973 թ.	50	արական

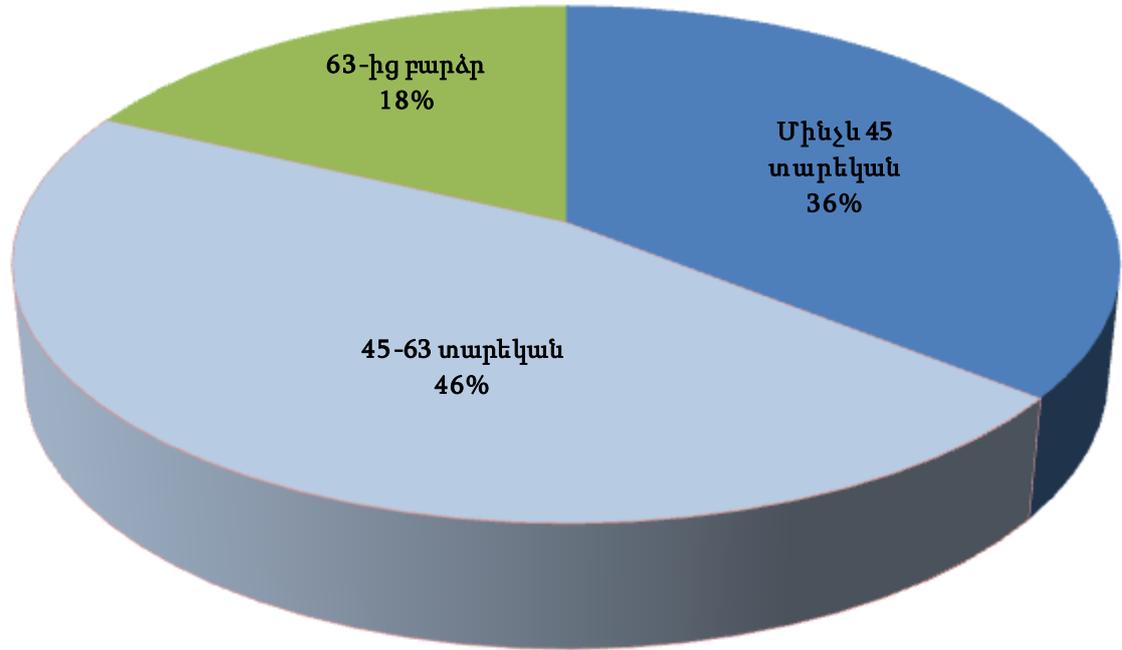
25.	Բարսեղյան Անդրանիկ	Շախմատ	Ուսուցիչ	1960 թ.	63	արական
26.	Աթաբեկյան Նարինե		Ուսուցչի օգնական	1991 թ.	32	իգական
27.	Մնացականյան Քնարիկ		Գրադարանավար	1989 թ.	34	իգական
28.	Գրիգորյան Անի	Նախակրթարան	Դաստիարակ	1993 թ.	30	իգական

Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի մանկավարժական համակազմը ըստ սեռի 2023-2024 ուսումնական տարվա սկզբին ունի հետևյալ պատկերը

Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի մանկավարժական համակազմն ըստ տարիքային ցուցանիշների 2023-2024 ուսումնական տարվա սկզբին ունի հետևյալ պատկերը՝

Մանկավարժական համակազմն ըստ տարիքային ցուցանիշների

Հաստատությունն ունի որակյալ ուսուցչական անձնակազմ և ուսուցիչները տիրապետում են դասավանդման ժամանակակից մեթոդներին, ինչը ենթադրում է ժամանակակից մեթոդներով դեկավարվող ուսումնական գործընթաց: Դպրոցի ուսուցիչները վերապատրաստվել են Նոր ժամանակների Կրթություն և Մասնակցային Դպրոց կազմակերպությունների կողմից և ատեստավորվել, կազմակերպություններն ընտրել են ուսուցիչներն իրենց ցանկությամբ: Ունենք 1-ին տարակարգ ստացած 1 ուսուցիչ՝ Հովակյան Մանիկը - հայոց լեզվի և գրականության ուսուցչուհին, ով տարակարգ ստացել է 2022 թվականի մարտին:

Կամավոր ատեստավորման հայտ դպրոցից ներկայացրել էին ավելի շատ ուսուցիչներ, սակայն հետագայում հանգելով այն եզրակացության, որ կամավոր ատեստավորումը բազմաթիվ ենթակետերով բարելավման կարիք ունի, չեղարկեցին իրենց հայտերը: Այս տարի 1 ուսուցիչ՝ ՆՁՊ առարկայից հայտ է ներկայացրել մասնակցելու կամավոր ատեստավորման: Ուսուցիչները պարբերաբար զբաղվում են ինքնակրթմամբ, մասնագիտական գիտելիքների, հմտությունների ձևավորմամբ, նոր

մեթոդների ուսումնասիրությամբ և դրանք դասապրոցեսում կիրառելու կարողությունների ամրապնդման ուղղությամբ: Դպրոցում ամեն ինչ արվում է, որպեսզի աշակերտները գիտակցեն, որ անհասանելի նպատակներ չկան և ամեն ինչ նրանց ձեռքերում է: Մենք օգնում ենք նրանց զարգացնել և սկսել իրականացնել իրենց կյանքի ծրագրերը, որոնք հիմնված են բարոյական նպատակների վրա:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում՝ ժամանակակից հասարակության նոր առաջնորդները, դաստիարակվում են բարձր ակադեմիական և էթիկական չափանիշների, մտավոր և մշակութային արժեքների նկատմամբ խոր հարգանքով: Դպրոցի մանկավարժների կողմից ամեն ինչ արվում է, որպեսզի աշակերտների մոտ զարգանան ստեղծագործական ունակությունները, կարողությունները:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը ստեղծում է անհրաժեշտ պայմաններ յուրաքանչյուր երեխայի անհատականության կարողությունների զարգացման համար՝ աշակերտների հաջող ադապտացման համար: Կրթության որակի կառավարումն իրականացվում է դպրոցի ղեկավարության կողմից՝ հիմնվելով մարդասիրության, ժողովրդավարության, զարգացման շարունակականության և արդյունքները բարելավելու ցանկության սկզբունքների վրա: Դպրոցի աշխատանքի և ռազմավարական զարգացման հիմքում ընկած են հետևյալ սկզբունքները՝

- **Մոտիվացիա.** Մենք ձգտում ենք ստեղծել հարմարվողական միջավայր ուսումնական գործընթացի յուրաքանչյուր մասնակցի անձի զարգացման համար, օգնում բոլորին գիտակցել կյանքի նկատմամբ արժեքային վերաբերմունքի էությունը:
- **Որակ.** Մենք գիտակցում ենք մեր պատասխանատվությունը երեխաների, նրանց օրինական ներկայացուցիչների և հասարակության հանդեպ մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի համար: Մենք գնահատում ենք մեր համբավը և ձգտում ենք սովորեցնել մեր աշակերտներին սովորել իրենց ողջ կյանքի ընթացքում, ուսումնասիրել շրջապատող աշխարհը, մտածել ստեղծագործորեն, դառնալ Հայաստանի Հանրապետության իրավասու, պատասխանատու քաղաքացիներ և հայրենասերներ:
- **Գործընկերություն-** Ուսուցիչների հետ մենք համախոհների թիմ ենք: Միասին աշխատելով հասնում ենք նպատակներին, մանկավարժական գործունեության մեջ ձգտում ենք նորարարության, ողջունում ենք ուսուցիչների

ստեղծագործական մոտեցումը: Աշակերտների հետ համագործակցում ենք ստեղծագործական շփման, փոխադարձ հարգանքի և միմյանց հանդեպ սիրո հիման վրա:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի աշակերտները ունեն որակյալ կրթության, իրենց կրթական կարիքների բավարարման և լրացուցիչ կրթության համակարգի նոր բաղադրիչների շնորհիվ ուսումնասիրվող առարկայական ոլորտների ընդլայնման իրավունք: Դպրոցականը առողջ ապրելակերպի մշակույթի կրողն է, ունի հիմնական կրթական մի շարք իրավասություններ և պատրաստ է ինքնուրույն մասնագիտական ինքնորոշման: Նա իր Հայրենիքի՝ Հայաստանի Հանրապետության հայրենասերն է:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչը գրագետ, ինտելեկտուալ զարգացած անձնավորություն է, ով բարձր մակարդակով տիրապետում է իր առարկային, մարդկային հարաբերությունների մշակույթի կրողն է, կարողանում է համոզել և դաստիարակել անձնական օրինակով, պատրաստ է պաշտպանել երեխային դեպրեսիայի, անհանգստության, վախի, միայնության պահերին:

Դպրոցում ուսուցման գործընթացը բարդ է, սակայն այստեղ յուրաքանչյուր աշակերտ հաջողությամբ առաջ է գնում յուրովի՝ իր կարողություններին և հնարավորություններին համապատասխան: Մենք օգնում ենք յուրաքանչյուրին գտնել իր հաջողության ճանապարհը, անընդհատ բարձրացնել անձնական ձեռքբերումների նշաձողը, սովորել, թե ինչպես հաղթահարել դժվարությունները, բարձրացնել ինքնագնահատականը, ձեռք բերել ինքնավստահություն:

Ազնվությունը դպրոցի հիմնական առաջնորդող սկզբունքն է: Ազնիվ լինել նշանակում է կատարել խոստումները, հետևել դպրոցի կանոններին և ընդունել սխալ արարքը, լինել անկեղծ բոլոր հարաբերություններում և իրավիճակներում և լինել անկեղծ, ճշմարտացի բոլոր գործողությունների և որոշումների կայացման մեջ: Ազնվությունը վստահություն է ծնում և ուժ է տալիս բնավորությանը:

Դպրոցում յուրահաստուկ, զարմանալի ոգի է ստեղծվել՝ համագործակցության, փոխօգնության, գործընկերության, համակրանքի ոգի: Մեզ մոտ ընդունված է ցուցաբերել հոգատարություն, առատաձեռնություն, բարություն: Դպրոցում հիմնական ավանդույթը ուրիշին ուրախություն պարգևելն է: Մենք երեխաների մեջ զարգացնում ենք տարբեր մարդկանց հետ հարաբերություններ կառուցելու

ունակություն, հարաբերություններ՝ հիմնված խորը ընկերության, փոխադարձ աջակցության վրա, սովորեցնում ենք հարգանք դրսևորել ուրիշի հաջողության նկատմամբ, ճանաչել և գնահատել ոչ միայն սեփական, այլ նաև ուրիշի արժանիքները:

2.5 Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների բարելավումը

Կրթության որակի արդյունքը մեծապես կախված է ուսուցչի պրոֆեսիոնալիզմից: Դպրոցի կոլեկտիվը շատ ջերմ ու ընկերական հարաբերություններ ունի: Որակավորման մակարդակի բարձրացման գործընթացում երիտասարդ մասնագետը օգտվում է դպրոցի ներքին ռեսուրսներից՝ գրադարանից, հատուկ ընտրված դասընթացներից և հեռավար ուսուցման ծրագրերից, ինչպես նաև սովորում է ավելի պրոֆեսիոնալ գործընկերներից:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչները ստեղծագործ ու անընդհատ կատարելագործվելու ընդունակ անհատներ են, ովքեր իրենց առաջ նպատակ են դրել մատաղ սերնդին ապահովելու ժամանակակից գիտելիքներով՝ հիմք ընդունելով ուսուցման աշակերտակենտրոն համակարգը: Դպրոցում աշխատում են պարկեշտ, բանիմաց մանկավարժներ:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի բոլոր ուսուցիչները բարձրագույն կրթություն ունեցող՝ իրենց գործին նվիրված մանկավարժներ են: Մեր դպրոցի ուսուցիչները ուսումնական գործընթացում կիրառում են տարբեր դասավանդման մեթոդներ, որոնք հնարավորություն են տալիս աշակերտներին ձեռք բերել բավարար գիտելիքներ: Դպրոցի ուսուցիչների կողմից ուսումնական գործընթացում կիրառվում են հիմնականում ԳՈՒՍ (Գիտեմ, ուզում եմ իմանալ, սովորեցի), Մտագրոհ, շրջված դասի մեթոդները, ինչպես նաև ուսուցիչները անցկացնում են խմբային աշխատանքներ և այլն:

Դպրոցում ձևավորվել և ստեղծվել է տաղանդավոր ուսուցիչների թիմ, որը ձգտում է երեխայի յուրաքանչյուր քայլը դարձնել ստեղծագործորեն ինքնահաստատվելու առիթ, դասերը ստեղծում են երեխաների ինքնադրսևորման օպտիմալ պայմաններ: Դպրոցի ոճը սովորեցնել սովորելն է: Մեր դպրոցի ուսուցիչները ստեղծագործ են,

ունեն ճկունություն, չնախատեսված հանգամանքներին արձագանքելու կարողություն: Նրանք կարողանում են համատեղել ուսուցման հայտնի մեթոդները՝ դրանք վերածելով նորերի: Դպրոցի ուսուցիչները շարունակաբար կատարելագործում են իրենց հմտությունները՝ հաճախելով դասընթացների, մասնակցելով վեբինարների, սեմինարների:

Ուսուցիչների ցանկությունը՝ բարելավելու իրենց մասնագիտական մակարդակը, ստեղծում են զարգացման և առաջընթացի համար անհրաժեշտ պայմաններ: Աշակերտների կրթության և առաջադիմության կայուն մակարդակն ապահովվում է ուսուցչական կազմի մշտական աշխատանքով՝ կրթության բովանդակությունը թարմացնելու և ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նոր ձևերի որոնմամբ: Թիմի աշխատանքն ուղղված է կրթության որակի ապահովմանը: Կրթության որակը ձեռք է բերվում տարբերակված առաջադրանքների, յուրաքանչյուր աշակերտի նկատմամբ անհատական մոտեցման միջոցով: Բոլոր մանկավարժները ստեղծում են մի իրավիճակ, երբ երեխաները առաջադիմում են իրենց տեմպերով և ըստ իրենց կարողությունների: Ուսուցիչների թիմն իր առաջ խնդիր է դնում ուսուցման նոր տեխնոլոգիաների հետագա զարգացման համար: Սեփական փորձը, դասավանդման ավանդական և ոչ ավանդական մեթոդների կիրառումը թիմին թույլ են տալիս ստեղծել ուսուցման յուրօրինակ՝ աշակերտակենտրոն մոտեցման համակարգ:

Դպրոցի մանկավարժական կազմը լուրջ ուշադրություն է դարձնում նորարարությանը, կենտրոնանում է հետևյալ ասպեկտների վրա՝ նոր ծրագրերի և դասագրքերի բովանդակության և մեթոդաբանության խորը յուրացում, վերապատրաստման զարգացման սկզբունքի ամրապնդում, աշակերտների ծանրաբեռնվածության հաղթահարում, ուսուցիչների մանկավարժական հմտությունների բարելավում:

Նորարարական գործունեությունը կրթական նոր չափորոշիչներին անցնելու համատեքստում ներառում է մանկավարժական համակազմի տեսական և մեթոդական վերապատրաստում, նորարարական մեթոդների կիրառում: Գործունեության արդյունքը դասերի մանկավարժական արտադրողականության բարձրացումն է՝ սովորողների առաջադիմության տոկոսի աճը: Այսօրվա դրությամբ դպրոցի մանկավարժները տիրապետում են ուսուցման հիմնական ծրագրային միջոցներին և համացանցի կրթական ռեսուրսներին:

Ուսուցիչների մասնագիտական մակարդակի բարձրացումն իրականացվում է շարունակական կրթության ռեժիմով: Ինքնագնահատականի մակարդակի բարձրացումը, նախաձեռնողականություն ցուցաբերելն այն արդյունքն է, որին մենք ձգտում ենք: Պետք է բարձրացնել սովորողների զարգացման և դաստիարակության մակարդակը, աշխատանքներ տանել որոշ աշակերտների ինքնագնահատականը բարձրացնելու ուղղությամբ:

Մեր դասղեկների հիմնական խնդիրն է՝ փորձել սովորողների հետ միասին ապրել ներդաշնակության և մերձավորի հանդեպ սիրո մեջ, փորձել երեխաներին սովորեցնել կարեկցել, գնահատել ժամանակը և աշխատանքը: Դպրոցի ուսուցիչները վերապատրաստվել են Նոր Ժամանակների Կրթություն և Մասնակցային Դպրոց կազմակերպությունների կողմից և ատեստավորվել:

2015թ. հունսի 8-ից մինչև հունիսի 19-ը Բագրատ Դարբինյանը մասնակցել է «Կրթության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի կողմից հանրակրթական ուսումնական հաստատության ատեստավորման ենթակա ուսուցչների համար իրականացրած վերապատրաստման դասընթացին և ստացել վկայական:

2019թ. Բագրատ Դարբինյանը մասնակցել և հաջողությամբ ավարտել է մասսայական ֆուտբոլի առաջնորդի դասընթացը, ինչի համար տրվել է ՈՒԵՖԱ դիպլոմ:

2021թ. Ֆրիդրիֆ Էլբերտ հիմնադրամի կողմից կազմակերպված «Սոցիալական արդարությունը և հավասարությունը դպրոցում» սեմինար քննարկմանը մասնակցելու համար Էլիզա Նահապետյանին տրվել է մասնակցության վկայական:

2021թ. նոյեմբերից մինչև 2022 թ. հունվար ամիսներին Էլիզա Նահապետյանը մասնակցել է «Future English» եռամյա ծրագրին, որը իրականացվում է Բրիտանական խորհրդի կողմից: Էլիզա Նահապետյանը հաջողությամբ ավարտել է մասնակցությունը ծրագրին և ստացել է վկայական: 2022 թ. հունվարի 31-ին Էլիզա Նահապետյանը մասնակցել է «Future English» ծրագրի «Understanding learner motivation» թեմայով դասընթացին և հաջողությամբ ավարտել այն, ինչի համար տրվել է վկայական: 2022 թ. մարտի 24 –ին Էլիզա Նահապետյանը մասնակցել է «Future English» Online Teacher Community ծրագրի «Understanding and anticipating classroom management problems» թեմայով դասընթացին և ստացել վկայական:

Էլիզա Նահապետյանը 2022 թվականի հունիսի 24-ից մինչև հոկտեմբերի 31-ը մասնակցել է «Նոր Ժամանակի կրթություն» հասարակական կազմակերպության կողմից հանրակրթական ուսումնական հաստատության՝ հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների համար իրականացված վերապատրաստման դասընթացին «Անգլերեն»-ից և ստացել 11 կրեդիտ՝ ըստ հետևյալ բաժինների՝

- հանրակրթության բնագավառի օրենսդրություն – 1 կրեդիտ
- S2S – 1 կրեդիտ
- տարիքային հոգեբանություն- 1 կրեդիտ
- դիրքորոշում և արժեք -1 կրեդիտ
- գնահատում – 1 կրեդիտ
- առարկայի դասավանդման մեթոդիկա – 2 կրեդիտ
- հետազոտական աշխատանք կատարելու սկզբունքները -3 կրեդիտ

Էլիզա Նահապետյանը 2022 թվականի դեկտեմբերի 6-ին մասնակցել է «Կրթության զարգացման և կառավարման» հիմնադրամի կողմից իրականացված «Հանրակրթական ուսումնական հաստատության ուսուցչի մասնագիտական չափանիշներ և ուսուցչի տարակարգի շնորհման փաստաթղթերի փաթեթ» թեմայով վեբինարին և ստացել վկայական: Էլիզա Նահապետյանը մասնակցել է նաև «Ռուզաննա Ստեփանյանի կրթական արհեստանոց» հասարակական կազմակերպության կողմից «Նախագծային ուսուցում» թեմայով դասընթացին և հաջողությամբ ավարտել այն, ինչի համար ստացել է վկայական:

2022 թ. օգոստոսի 1-12-ը Էլիզա Նահապետյանը մասնակցել է «Կրթության զարգացման և կառավարման» հիմնադրամի կողմից իրականացված վերապատրաստող մասնագետների 30 ժամյա վերապատրաստման դասընթացին և կարողանում է մանկավարժական գործունեություն իրականացնել մեծահասակների շարունակական կրթության բնագավառում: Էլիզա Նահապետյանին հիմնադրամի կողմից տրվել է հավաստագիր: 2023 թ. փետրվարի 4-ին Էլիզա Նահապետյանը մասնակցել է «Կրթության զարգացման և կառավարման» հիմնադրամի կողմից իրականացված «Օրվա դասի պլանավորում» թեմայով վեբինարին և հիմնադրամի կողմից ստացել է վկայական: «Ռուզաննա Ստեփանյանի կրթական արհեստանոց»

հասարակական կազմակերպության կողմից 2023 թ. Էլիզա Նահապետյանը մասնակցել է «21-րդ դարի հմտությունների խթանում – Նախագծային ուսուցում» թեմայով դասընթացին և հաջողությամբ ավարտել այն: Էլիզա Նահապետյանին տրվել է վկայական:

Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների ապահովման համար իրականացվում են մի շարք միջոցառումներ՝ կազմակերպվում են բաց դասեր, փոխադարձ դասալսումներ, տնօրինության, մեթոդական միավորման նախագահների կողմից դասալսումներ, վերլուծություն, մշտադիտարկում:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի տնօրինությունն ուշադրության կենտրոնում է պահում մանկավարժներին մոտիվացնելու խնդիրը՝ մարդկային ռեսուրսների կառավարման շրջանակներում կիրառվող մեթոդների, մանկավարժի կատարած աշխատանքի միջոցով:

Տարբեր միջոցառումների կազմակերպման և անցկացման ընթացքում ուսուցիչները արժանանում են պատվոգրերի և շնորհակալագրերի, ինչի մասին ունենք հրապարակումներ մեր ֆեյսբուքյան էջում, թե կոնկրետ ինչ աշխատանքից են պարգևատրվել, իսկ 2021-2022 ուս. տարում դեկտեմբերին բոլոր մանկավարժական, ուսումնասօժանդակ և վարչական աշխատողներին տրվել են միանվագ պարգևավճարներ՝ իրենց հաստիքային դրույքների 50 %-ի չափով:

Ինքնակրթությունը՝ որպես խորացված ուսուցման ձև, նորություն չէ մեր դպրոցում: Ինքնակրթությունն է, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր ուսուցչի կատարելագործել իր մասնագիտական մակարդակն այն հարցերի շուրջ, որոնք անհրաժեշտ և հետաքրքիր են նրա համար: Ինքնակրթությանն ուղղված ջանքերը հանգեցնում են արդյունքների՝ մասնագիտական զարգացման:

Մանկավարժական աշխատանքի խթանման համակարգը ուղղված է ուսուցիչների ճանաչողական՝ ինքնակրթվելու կարողության, տեղեկատվական և հաղորդակցական իրավասությունների զարգացմանը: Յուրաքանչյուր աշխատանք պետք է գնահատվի, և այս գնահատումը պետք է արտացոլի իրական արդյունքի ձեռքբերումը: Դպրոցի ղեկավարի առաջնային խնդիրն է զարգացնել ուսուցչի ցանկությունը՝ աշխատելու իր վրա և ստեղծագործելու, սովորելու, փորձարկելու և ինքնակրթության գործընթացում ձեռք բերած իր գիտելիքներն ու փորձը կիսելու կարողությունը:

Քանի որ արդի պայմաններում ուսուցիչը նոր գաղափարների, դասերի անցկացման համար ստեղծագործական մոտեցման ավելի լայն հնարավորություններ ունի, ուստի մեր ուսուցիչները, հիմնականում երիտասարդ կադրերը, հաճախակի մասնակցում են թե՛ վճարովի, թե՛ անվճար դասընթացների, որոնք հենց իրենք են ընտրում և ցանկություն հայտնում մասնակցելու: Լինում են դասընթացներ, որ դպրոցը կարողանում է փոխանցում կատարել մասնակցության համար և տնօրենի կողմից միշտ խրախուսման ու աջակցության են արժանանում ուսուցիչների մասնակցությունը նմանատիպ դասընթացներին, քանի որ այդ դասընթացների շնորհիվ ուսուցիչները կարողանում են փոխանցել տեսական և գործնական գիտելիքներ հիմնականում ուսուցչի ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի կիրառման ոլորտում:

Դպրոցում ավելի շատ պետք է խթանել ուսուցչի ստեղծագործականությունը՝ խրախուսման, երախտագիտության, մրցանակների, շնորհակալագրերի և պատվոգրերի միջոցով, դրանով վերահաստատել այն փաստը, որ յուրաքանչյուր ստեղծագործ մոտեցում, որը նպաստում է կրթական գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանը, գնահատվում և ընդունվում է դպրոցի տնօրինության կողմից:

Ուսուցիչներին պետք է ինքնուրույն գործելու հնարավորություն տալ, որոշումներ կայացնել, ինչպես նաև աջակցել, որպեսզի հնարավորություն ունենան նոր գաղափարներ ներմուծել դասավանդման գործընթացում: Շատ կարևոր է նաև, ուսումնական տարվա ավարտի արդյունքների վերլուծության և իրավիճակի փոփոխման գործընթացում մանկավարժական անձնակազմի մասնակցության ապահովումը, որոշումներ կայացնելու հնարավորությունը:

Ուսուցիչները պետք է համատեղ որոշումներ կայացնելու հնարավորություն ունենան, կարողանան մասնակից լինել մանկավարժական համակազմի կարիքների և պահանջմունքների ուսումնասիրմանը: Վերոնշյալ գործընթացներին ուսուցչական կազմի մասնակցությունը կբարձրացնի ուսուցչի ինքնագնահատականը՝ մանկավարժական գործին և դպրոցին նվիրված լինելու ցանկությունը: Ուսուցիչների համար ավելի տեսանելի կլինեն ողջ ուսումնական տարվա ընթացքում իրենց գործադրած ջանքերը, կատարված աշխատանքն ու դպրոցի առաջընթացը, իսկ

մասնակցային որոշումների դեպքում՝ խնդիրների, բացթողումների, միջադեպերի լուծումներն ավելի իրական ու արդյունավետ կլինեն:

Պետք է աջակցել և խրախուսել ուսուցիչներին՝ հրատարակել գիտական հոդվածներ, մասնակցել դասագրքերի, ձեռնարկների և աշխատությունների ստեղծմանը, մասնակցել խորացված վերապատրաստման դասընթացներին և այլն: Ուսուցչական անձնակազմի մասնագիտական աճն ու զարգացումը, ոլորտում նրանց ակտիվ աշխատանքի խրախուսումն ու աջակցությունը պետք է լինեն դպրոցի ղեկավարության ուշադրության կենտրոնում: Խորհուրդ է տրվում խրախուսել այն ուսուցիչներին, ովքեր ջանքեր են գործադրում և քայլեր են ձեռնարկում մասնագիտական առաջընթացի և զարգացման ուղղությամբ:

Ուսուցչին խրախուսելու և արժևորելու համար դպրոցի տնօրինության կողմից պետք է հաշվի առնվեն ուսուցչների կողմից գրված հոդվածները, սեմինարներին մասնակցությունը, հաշվի առնվեն նաև գործընկերների հետ յուրաքանչյուր ուսուցչի կատարած աշխատանքը՝ մեթոդների և գիտելիքների փոխանցման միջոցով և այլն: Դպրոցի տնօրինության կողմից ամեն գնով պետք է աջակցել ուսուցչի ցանկացած դրական նորարար գաղափարներին:

Նյութական խրախուսանքներից բացի, տեղին կլինի մանկավարժական համակազմին արժևորելու համար կիրառել այլ մեխանիզմներ: Դպրոցի տնօրինությունը ամեն կերպ պետք է աջակցի ուսուցիչների հետաքրքրությունը աշխատանքի բովանդակության, ինքնակրթության հարցում: Սա կարող է հատկապես նշանակալից լինել բավականին երիտասարդ աշխատողների համար, ովքեր ավելի հավանական է, քան իրենց ավելի փորձառու գործընկերները, պատրաստ լինեն լքել դպրոցը, եթե այն չի բավարարում նրանց կարիքները:

2.6 Կրթության որակը

Չափորոշիչների պահանջներին համապատասխան կրթության որակի վերլուծություն

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության «Կրթության մասին», «Հանրակրթության մասին» օրենքների, պետական հանրակրթական ուսումնական

հաստատության կանոնադրության՝ Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում կրթության գործունեությունն իրականացվում է անհատի, հասարակության և պետության շահերին համապատասխան:

Հանրակրթական ծրագրերի բովանդակությունը աշակերտների կողմից յուացվում է պարտադիր ձևով, ապահովվում է աշակերտների առողջությունը: Հարկ է նշել նաև, որ կրթական գործընթացում դպրոցը մեծ պատասխանատվություն է կրում պետական չափորոշիչների, հանրակրթական պետական ծրագրերի, աշակերտների բազմաբնույթ խնդիրների իրականացման համար:

Ուստի ուսումնադաստիարակչական պլանում մշտապես նախատեսել ենք աշխատանքներ՝ կապված ուսման նկատմամբ սովորողների մոտ գիտակցական վերաբերմունքի ձևավորման, նրանց ճանաչողական հետաքրքրությունների, անհատի համակողմանի զարգացման, անձի ձևավորման, մասնագիտական կրթության, ծրագրերի գիտակցական ընտրության և ամենակարևորը հայրենասիրական դաստիարակման հետ, այս վերջին ենթակետում մեր կողմից տարվող ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները կրում են ամենօրյա բնույթ, ինչի մասին կրկին կհավաստի մեր ֆեյսբուքյան էջը:

Կրթության որակի բարելավման առաջնահերթ և կարևորագույն պայմաններից մեկը որակյալ ուսուցիչների առկայությունն է և ուսուցչի առանցքային դերով է պայմանավորված կրթության որակի բարձրացման և արդյունավետության ապահովումը: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի համար առաջնահերթ խնդիր է դպրոցի մանկավարժական համակազմի որակի բարձրացումը: Այս ամենը իր մեջ ներառում է ուսումնասիրություններ, ընդհանրացումներ, յուրաքանչյուր ուսուցչի վերապատրաստում համակարգչային գրագիտության և ինտերնետից օգտվելու կարողության վերաբերյալ:

Այս նպատակով արդեն իսկ նախորդ ուսումնական տարվանից համագործակցում ենք «ԱՊԱԳԱՆ ՄԿՄՎՈՒՄ Է ԴՊՐՈՑԻՑ» կազմակերպության անդամների հետ, ովքեր և՛ ուսուցիչների և՛ աշակերտների համար շաբաթական մեկ օր կազմակերպում են առկա և հեռավար դասընթացներ՝ անվճար հիմունքներով, կատարելագործել ուսուցիչների աշխատանքը կրթական կայքերի միջոցով (armedu.am, edu.am, aniedu.am, dasaran.am և այլն):

Նախատեսում ենք նաև աջակցել մանկավարժներին մշակել և տպագրել իրենց մեթոդական աշխատանքների արդյունքների վերաբերյալ նյութերը և ստեղծել համապատասխան պայմաններ փորձարարական հետազոտական աշխատանքներն իրականացնելու համար:

Դպրոցի կրթության որակը բարձրացնելու համար, բացի մանկավարժական համակազմի որակի բարձրացումից, պետք է ձեռնարկվեն նաև այլ կարևոր միջոցառումներ, որոնցից շատ կարևոր են նյութատեխնիկական բազայի հարստացումն ու բարելավումը, լաբորատորիաների արդիականացումը՝ նոր սարքավորումներով ապահովելը:

Դպրոցում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է արդյունավետ, սակայն անհրաժեշտ է անընդհատ զարգանալ և ապահովել առաջընթաց: Կրթության որակի բարելավման համար պետք է մշտապես հաշվի առնել թե ուսումնական գործընթացում ինչ վիճակ է և թե որքանով է կրթական գործընթացն արդյունավետ աշակերտների համար, որքանով են արդյունավետ նոր կիրառվող տեխնոլոգիաներն ու մեթոդները դասապրոցեսում:

Կրթության որակը բարձրացնելու համար պետք է մի շարք քայլեր ձեռնարկել, որոնցից մեկը կլինի մանկավարժների կողմից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ավելի ինտենսիվ կիրառումը դասապրոցեսի ժամանակ, ինչու չէ նաև շատ ուսուցիչների մոտ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հմտությունների կատարելագործումը:

Կրթության որակի բարձրացման համար անհրաժեշտ է կատարելագործել կրթական չափորոշիչներն ու ծրագրերը, բարելավել դպրոցի շենքային պայմանները, ստեղծել անվտանգ և ապահով միջավայր, մանկավարժական համակազմին ապահովել բարձր որակավորմամբ և պատրաստվածությամբ, ովքեր կտիրապետեն ու կկիրառեն ժամանակակից դասավանդման մեթոդները, որակապես բարելավել ուսումնական գրականությունը, որը մշտապես հանդիսանում է մանկավարժի ինքնակրթության աղբյուրներից մեկը:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում ուսուցիչների կողմից պետական չափորոշիչներին ու ծրագրերին համապատասխան կազմված թեմատիկ պլանները ամեն կիսամյակ ստուգվում են նախևառաջ մեթոդմիավորումների, այնուհետև տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալի կողմից, եթե լինում են

թերություններ, թերությունների շտկումից հետո հավանություն է տալիս տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալը:

Հավանություն ստանալուց հետո, հավանություն է տալիս տնօրենը և կնքում, ստորագրում, որից հետո պարտաճանաչ կերպով սահմանված ժամկետներում ամեն կիսամյակի սկիզբ սկանավորված տարբերակներով տեղադրվում է matyan.emis.am կայքում: Տնային հանձնարարություններ տրվում են ըստ սահմանված նորմերի, գործածվում են լրացուցիչ նյութեր ԿԳՄՍ նախարարության կողմից երաշխավորված նյութերից ու կայքերից:

Մեր դպրոցի ուսումնադաստիարակչական պլանում կարևորվում է դպրոց-ընտանիք կապը, աշակերտական, ծնողական, մանկավարժական խորհրդակցական մարմինների գործունեության կազմակերպման աշխատանքները, ինչպես նաև համագործակցությունը այլ կազմակերպությունների հետ: Ահա այս ամենից էլ կախված է մեր դպրոցի յուրաքանչյուր աշակերտի կրթության որակը:

Կրթության որակը և աշակերտների առաջադիմությունը

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում գերակա խնդիրներից է կրթության որակի բարձրացումն ու ամրապնդումը, ինչի համար դպրոցի տնօրինության և մանկավարժական համակազմի կողմից տարվում են շատ աշխատանքներ: Տնօրինության և 7-րդ դասարանի դասուղեկ Ա. Հարությունյանի նախաձեռնությամբ 2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում կազմակերպվել և անց է կացվել «Ակտիվ ընթերցանություն» նախաձեռնությունը: Բոլոր ակտիվ ընթերցողները տնօրինության կողմից ստացել են նվեր գրքեր և պարգևատրվել են դիպլոմներով՝ նախաձեռնությանը մասնակցելու և լավագույն արդյունք ցուցաբերելու համար:

Կարդալու ունակությունն, անկասկած, այն է, ինչը մեզ դարձրել և դարձնում է մարդ: Ընթերցանությունը էական է ոչ միայն ակադեմիական կրթություն ստանալու, այլև որպես մարդ աճելու համար: Ընթերցանությունը խթանում է երևակայությունը, թույլ է տալիս մեզ իմանալ, թե ինչպիսին է աշխարհը և այն օգնում է մեզ գտնել մեր տեղն աշխարհում, թույլ է տալիս սովորել, հարստացնում է մեր հետաքրքրասիրությունը, զարգացնում է մտածողությունը, խթանում է զգայունությունն այլ մարդկանց նկատմամբ, բարելավում է լեզվի օգտագործումը, ստիպում է մեզ ավելի լավ արտահայտվել, ինչպես նաև պաշտպանում է մեր մտավոր

առողջությունը: Ուստի սոցիալական ցանցերում ժամանակ վատնելու փոխարեն պետք է փորձել այդ ժամանակն անցկացնել ընթերցանությամբ ու հաստատական համոզվել, որ ընթերցանությունը աշակերտների անձնական աճի միակ դրական ու լուսավոր ուղենիշն է: Ներկա դարում ամենակարևորը մեծ գիտելիքներով զինվելն է, իսկ մեզ համար լավագույն պարզև՝ խելացի սերունդ դաստիարակելը:

Առարկայական օլիմպիադաներին մեր աշակերտների մասնակցությունը շատ ակտիվ է, աշակերտների գրեթե 40 տոկոսը մասնակցում են առարկայական օլիմպիադաների, 2021-2022 ուս. տարում հայոց լեզու առարկայից մեր 12-րդ դասարանի աշակերտուհի Մարիամ Գրիգորյանը հաղթահարեց մարզային փուլը և անցավ հանրապետական փուլ:

Անգլերեն առարկայի "The seasons of the year" թեմայի ամփոփման շրջանակներում դպրոցում անց է կացվել բաց դաս, որի ընթացքում 4-րդ դասարանի աշակերտները վիկտորինա-խաղ մրցույթում մրցել են միմյանց հետ տվյալ թեմայի շուրջ իրենց ձեռք բերած գիտելիքներով:

Բոլոր աշակերտները լավ մասնակցության համար ստացել են պատվոգրեր, իսկ հաղթող թիմի անդամները տնօրինության կողմից ստացել են անգլերենի բառապաշարը զարգացնող գիրք-բառարաններ: Վիկտորինա-խաղ մրցույթում կարևորվել է ոչ թե հաղթանակը, այլ յուրաքանչյուր աշակերտի ձեռք բերած մնայուն գիտելիքներն ու ցուցաբերած հմտությունները:

ՀՀ Ազգային հերոս Թաթուլ Կրպեյանի հիշատակին նվիրված «Հրաձգություն» մրցաշարի ընթացքում Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի 11-րդ դասարանի աշակերտուհին հիանալի մասնակցություն ցուցաբերեց և կրկին բարձր միավորներով հանդես եկավ: Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում, ՀՀ Ազգային հերոս Թաթուլ Կրպեյանի հիշատակին նվիրված «Հրաձգություն» մրցաշարին մասնակցեցին Թալինի տարածաշրջանի մի շարք դպրոցներ, յուրաքանչյուր դպրոցը ներկայացնող թիմը կազմված էր 3 աշակերտից: Հանձնաժողովի արդյունքների ամփոփումից հետո բոլոր դպրոցները պարզևստրվեցին շնորհակալագրերով, հաղթող թիմի մասնակիցները՝ մեդալներով, դիպլոմներով և գավաթով: Մեր դպրոցի սաները կրկին զբաղեցրեցին առաջին տեղը:

Մրցաշարին մասնակցում էին Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի աշակերտներ՝ Զավեն Գևորգյանը - 12-րդ դասարան, Անահիտ Բաղդասարյանը - 11-

րդ դասարան, Մելինե Հովակիմյանը - 11-րդ դասարան, Զինդել՝ կապիտան Վ. Նիկոյան: 2-րդ տեղը զբաղեցրեց Պարտիզակի Ահարոնի անվան միջնակարգ դպրոցը, իսկ 3-րդ տեղը զբաղեցրեց Թալինի թիվ 2 հիմնական դպրոցը:

2020-2021 ուսումնական տարում դպրոցում սովորող 94 աշակերտներից 21-ը գերազանց առաջադիմությամբ են ավարտել, իսկ 9-րդ դասարանի աշակերտուհի Տաթևիկ Բաղդասարյանը ստացել է հատուկ նմուշի վկայական: 2021-2022 ուս. տարում դպրոցում սովորող 84 աշակերտներից 15-ը ավարտել են գերազանց առաջադիմությամբ, իսկ 2022-2023 ուս. տարում դպրոցում սովորող 80 աշակերտներից 16-ը գերազանց առաջադիմությամբ են ավարտել:

2023 ուսումնական տարվա վերջին դպրոցն ունեցել է 9-րդ դասարանի 4 շրջանավարտ, որոնց ավարտական քննությունների միջին գնահատականը կազմել է 7, 2: Այս ուսումնական տարվա վերջին դպրոցն ունեցել է 12-րդ դասարանի 5 շրջանավարտ: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում 2022-2023 ուսումնական տարում պետական ավարտական քննություններից անբավարար ստացած աշակերտներ չկան:

Մեր աշակերտները շատ ակտիվ մասնակցում են առարկայական օլիմպիադաներին և 2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում 21 աշակերտ իրենց մասնակցությունն են ունեցել՝ մաթեմատիկա առարկայից 10, կենսաբանություն առարկայից -4, աշխարհագրություն առարկայից - 3, քիմիա առարկայից -3 և ֆիզիկա առարկայից 1 հոգի:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի աշակերտները 2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում ունեցել են մի շարք ձեռքբերումներ՝ կրթական, մշակութային, սպորտային բնագավառներում:

1. «Հրաձգություն» մարզային փուլին մեր 8 աշակերտները զբաղեցրել են առաջին տեղը և հաղթող ճանաչվել,
2. Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի 5 աշակերտներ իրենց ներգրավվածությունն են ունեցել Արագածոտն Ինֆոտան աշակերտական խորհուրդների զարգացման ուղղությամբ իրականացվող ակտիվ ծրագրերում,
3. Մեր դպրոցի աշակերտները ներգրավվածություն են ունեցել նաև «Ապագան սկսվում է դպրոցից» ծրագրի շրջանակներում իրականացվող համակարգչային դասընթացներին:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը բոլոր օլիմպիադաներին մասնակցում և հաջողություններ է գրանցում տարբեր փուլերում՝ մինչև հանրապետական փուլ, իսկ մյուս սպորտային մրցույթներին ցուցաբերում է շատ ակտիվ մասնակցություն, գրավելով բարձր մրցանակային տեղեր: Դիպուկ հրաձիգ մրցույթում Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը մարզային փուլում զբաղեցրել է առաջին տեղը, իսկ հանրապետական փուլում՝ 4-րդը, սակայն 2019թ. գրավել էր առաջին տեղը:

Աշակերտների կրթության որակի ստուգման համար 2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում պարբերաբար կազմակերպվել են դասալսումներ, որոնցից 56-ը տնօրենի կողմից, 95-ը տնօրենի տեղակալի կողմից, 113-ը մեթոդական միավորման նախագահի կողմից: Եղել են նաև 28 փոխադարձ դասալսումներ:

Ընդհանուր դասալսումների թիվը կազմել է 292: Աշակերտների առաջադիմության և կրթության որակի մասին քննարկումներ անում ենք մանկավարժական խորհրդի գրեթե յուրաքանչյուր նիստում և մշակվում են այդ խնդիրների լուծման մի շարք հարցեր, կատարում ենք առաջարկվող լուծումների վերաբերյալ հստակ աշխատանքի բաժանում ու հետագա կազմակերպման համար անհրաժեշտ աշխատանքների պլանավորում, այս բոլորի մասին էլ կազմվում են արձանագրություններ:

Աշակերտների գնահատականները 2022-2023 ուս. տարում

2022-2023 ուս. տարում Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի 1-12-րդ դասարաններում սովորել է 80 աշակերտ, որոնցից գերազանցիկներ են եղել 16-ը, ընդհանուր աշակերտների 16 տոկոսը: Գնահատականների ցուցանիշների վերաբերյալ ավելի ցայտուն պատկերացում կազմելու համար ներկայացնենք այդ թվերը ստորև տեղադրված աղյուսակում՝

2019-2020 ուս. տարի	2020-2021 ուս. տարի	2021-2022 ուս. տարի	2022-2023 ուս. տարի	2023-2024 ուս. տարի
89 աշակերտ	94 աշակերտ	85 աշակերտ	80 աշակերտ	82 աշակերտ
Գերազանցիկ՝ 16 աշակերտ	Գերազանցիկ՝ 21 աշակերտ	Գերազանցիկ՝ 15 աշակերտ	Գերազանցիկ՝ 16 աշակերտ	

2.7 Դպրոցի ֆինանսատնտեսական գործունեությունը

Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից և այլ ֆինանսավորման աղբյուրներ չկան: Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից, իրականացվող հանրակրթական ծրագրերին համապատասխան՝ դպրոցի աշակերտների թվից կախված: 2023 ուսումնական տարվա սկզբին փոփոխություն է եղել և ֆինանսավորումը կատարվում է դասարանների թվով:

Պետբյուջեից հասկացվող ֆինանսավորումն նախորդ հինգ տարիներին՝

2019թ.- 38.825300 դրամ

2020թ.- 42.945200 դրամ

2021թ.- 52.400300 դրամ

2022թ.- 53.515200 դրամ

2023թ.-15.11.2023թ- 50.581900 դրամ

ՀՀ պետական բյուջեից ստացվող միջոցների մեծ մասը բաժին է ընկնում աշխատավարձերի, հարկերի վճարմանը, կոմունալ ծախսերին և դպրոցի համար նախատեսված այլ անմիջական ծախսերի վրա, ինչպիսիք են օրինակ՝ գրենական պիտույքները և այլն: Ուսուցիչների դրույքաչափերը 2019 թվականի սեպտեմբեր ամսվա դրությամբ կազմել է - 101.9, դրամ, 2020թ. - 96.4 դրամ, 2021թ. - 103.5 դրամ և 2022թ.-105.5 դրամ: 2023 թվականի սեպտեմբերին դպրոցի մանկավարժական աշխատողների դրույքաչափը փոփոխության են ենթարկվել:

2023թ. սեպտեմբերից մինչև 1 տարի աշխատանքային փորձ ունեցող ուսուցիչների աշխատավարձը կազմում է 119.800 դրամ, 1-15 տարվա աշխատանքային փորձով ուսուցիչներին՝ 120.000 և 15 տարուց ավելի աշխատանքային փորձով ուսուցիչների աշխատավարձը կազմում է 120.200 դրամ: Ինչ վերաբերում է ուսումնաօժանդակ աշխատողներին, ապա 2019թ. դրությամբ ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատավարձը 2019-2023 ուսումնական տարիների ընթացքում որոշակի փոփոխությունների է ենթարկվել՝ 2019թ. -65.000 դրամ, 2020թ. -79.7 դրամ, 2021թ.- 72.5դրամ, 2022թ.-70.5 դրամ և 2023 թվականի դրությամբ 105.000 դրամ:

2019 թվականին դպրոցի համար նախատեսված անմիջական ծախսերը

Ջրի բակ	1	105600
Պումպ	1	72000
Խողովակ	6	10800
Խողովակ	100	45000
Խողովակ	50	17500
Կցորդ	20	1200
Անկյուն	30	2100
Եռյակ	5	450
Լար	30	6900
Եռյակ	2	4800
Կցորդ	2	9000
Կցոն	10	21000
Ցեմենտ	4	8800
		305150 դրամ
Խրոց	8	8800
Վարդակ	8	6400
Էլ.լար	53	26500
Հոսանքի տուփ	10	500
Ջրի ծորակ	7500	22500
Ապակի	14	35000
		99700 դրամ
Գնդակ	5	22500
Ցանց	1	3780
Գնդակ	5	37500
Ցանց	1	14000
Ներքնակ	4	76000
		153780 դրամ
Ջեռուցման հանակարգի պումպ	1	65000 դրամ

2019 թվականին դպրոցի համար նախատեսված անմիջական ծախսերը կազմել են 623.630 դրամ: 2020 թվականին վերանորոգվել են բոլոր երեք սանհանգույցները, որոնց գումարը կազմել է 900.000 դրամ: Պետբյուջեի միջոցներով փոխվել են նաև դպրոցի միջանցքի պատուհանները, որն էլ կազմել է 1.500.000 դրամ:

2021 թվականին ծախսերը ուղղվել են հիմնականում դպրոցի համար գույք ձեռք բերելուն: 2021 թվականի պետբյուջեի միջոցներով դպրոցի համար ձեռք է բերվել մանրադիտակ, երաժշտական համակարգ, եվրոպատուհան, եվրոդուռ, սալիկի սոսինձ, գիպսոնիդ, մարգասաքք, թենիսի դաշտ, դպրոցական սեղան-մեծ նստարան և

փոքր նստարան, հատակի սալիկ, պատուհանագոգ, գիպսային և մելային ձեփամածիկ, պատի և առաստաղի լատեքս, գրունտ, յուղաներկ, լուծիչ, վրձին: Վերանորոգվել են դպրոցի ջրհորդանները, սանհանգույցները և դասարանները:

2022 թվականին հիմնական ծախսերը բացի աշխատավարձից, ուղղվել են ջեռուցման համակարգի, 5 դասարանների, համակարգչային դասարանի նյութերի ձեռք բերման համար, գույք ձեռք բերելու նպատակով, ինչպես նաև վերանորոգվել է տանիքը:

Երբեմն հնարավոր է լինում անել խնայողություններ և բոլոր խնայողությունները նախորդ 5 տարիների ընթացքում ուղղվել են հիմնականում գրենական պարագաների, թուղթ և այլն անհրաժեշտ իրերի ձեռքբերման համար: Ամեն տարի դեկտեմբերի վերջին կատարում ենք գույքի հաշվառում, գույքագրում:

Գրադարանը նոր է վերանորոգվել, ձեռք են բերվել նոր պահարաններ, իսկ գրքերի ախտահանման և դասավորման աշխատանքներում օգնել են գրադարանավարին և՛ դպրոցի աշակերտները և՛ ուսուցիչներն ու վարչական կազմը, նախատեսում ենք մի քանի կարևոր աշխատանքային ծրագրեր կապված նոր գրքերի ձեռքբերման, գեղարվեստական գրականության ֆոնդի համալրման և գրքերի պահպանման հետ: Աշակերտական խորհրդի նախատեսում ենք նաև կազմակերպել միջոցով հին գրքերի վերամշակում:

2.8 Համագործակցությունը համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների և շահառու կազմակերպությունների հետ

Դպրոցի գործունեությունն առավել արդյունավետ դարձնելու համար անհրաժեշտ է մշտապես համագործակցել համայնքի, շահառու կազմակերպությունների, ինչպես նաև կրթության ոլորտի կառավարման մարմինների հետ: Համագործակցությունը բխում է տարբեր կարիքներից: Համատեղ և ներդաշնակ աշխատանքով է հնարավոր հասնել ցանկալի արդյունքի:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ-ը համագործակցում է համայնքի, մարզպետարանի, Թալինի խոշորացված համայնքի ղեկավարի, Թալինի խոշորացված համայնքի կրթության և մշակույթի բաժնի հետ, Թալինի խոշորացված

համայնքի մշակույթի կենտրոնի հետ, ինչպես նաև դպրոցը համագործակցում է ԿԳՄՍՆ, ՆՈՒՀ-ի (Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն), Պաշտպանության և Արտակարգ իրավիճակների նախարարությունների և իրավապահ մարմինների հետ: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը համագործակցում է նաև Արագածոտն Ինֆոտուն, Թալին Երիտասարդական Խորհուրդ և Lyupin YNGO / ԼՅՈՒՊԻՆ ԵՀԿ կազմակերպությունների հետ:

Lyupin YNGO / ԼՅՈՒՊԻՆ ԵՀԿ կազմակերպության հետ համագործակցությունը սկսել ենք 2022 թվականի փետրվարից, իսկ ահա 04.05.2022 -ին Արագածոտն Ինֆոտանը տեղի ունեցավ աշակերտական խորհուրդների անդամների և կազմակերպիչների հետ առաջին դասընթացը՝ «Կրթադիտակ» ծրագրի շրջանակում:

Աշակերտական խորհուրդների հետ աշխատանքը սկսվել էր դեռևս փետրվար ամսից, երբ Արագածոտն Ինֆոտան ներկայացուցիչները այցելեցին Թալինի տարածաշրջանի 10 դպրոցներ, անցկացրեցին աշակերտական խորհուրդների(ԱԽ) մասին վերլուծական հարցաթերթիկ, ծանոթացան դպրոցի աշակերտների, ԱԽ-ների անդամների, տնօրենների և ուսուցիչների հետ: Արդյունքում ընտրվեցին 5 դպրոցներ հետագա աշխատանքների համար, որոնք ներառում են աշակերտական խորհուրդների անդամների կարողությունների զարգացում կարևոր և արդիական թեմաներով, փորձի փոխանակում և այլն, այդ 5 ընտրված դպրոցների մեջ էր նաև մեր դպրոցը:

Առաջին հանդիպման ընթացքում հյուրը կրթության փորձագետ Սերոբ Խաչատրյանն էր, հանդիպման թեման՝ կրթությունը և դրա կարևորությունը մեր կյանքում: Աշակերտների և կազմակերպիչների հետ քննարկվեցին տարբեր հետաքրքիր թեմաներ մերօրյա կրթության, ուշադրության, կրթության ոլորտում առկա խնդիրների, բացթողումների և այլնի մասին: Հանդիպումն անցավ փոխադարձ հետաքրքրության և կառուցողական մթնոլորտում: Աշակերտական խորհուրդների կարողությունների զարգացմանն ուղղված դասընթացները մինչ այժմ կրում են շարունակական բնույթ: Նշեմ նաև, որ դասընթացները կազմակերպվում է «Արագածոտն Ինֆոտուն «Կրթադիտակ» ծրագրի շրջանակներում: Ծրագիրն իրականացվում է «ԼՅՈՒՊԻՆ» ԵՀԿ-ի կողմից «Աշակցություն քաղաքացիական հասարակությանը՝ հանուն բարեփոխումների վրա ներգործության» ծրագրի շրջանակում: «Աշակցություն քաղաքացիական հասարակությանը՝ հանուն

բարեփոխումների վրա ներգործության» ծրագիրն իրականացվում է Եվրասիա համագործակցություն հիմնադրամի կողմից Շվեդիայի կառավարության աջակցությամբ: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցն աջակցում համայնքի կազմակերպած միջոցառումների անցկացմանը՝ համատեղ շաբաթօրյակներ, ծառատունկ և այլն: Դպրոցի 5-12-րդ դասարանի աշակերտները, դասղեկների, մյուս ուսուցիչների, վարչական և ուսումնասօժանդակ աշխատակիցների հետ միասին, միշտ ակտիվ մասնակցություն են ցուցաբերել համայնքի աշխատանքներին, հատկապես հաճախակի կատարվող շաբաթօրյակներին:

Ամեն տարի ապրիլի 21-ին՝ ՀՀ Ազգային հերոս Թաթուլ Կրպեյանի ծննդյան օրը Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում անց են կացվում հերոսին նվիրված միջոցառումներ, որին ներկա են լինում համայնքի ներկայացուցիչներ և այս տարին նույնպես բացառություն չէր: Այս տարի ապրիլի 21-ին՝ ՀՀ Ազգային հերոս Թաթուլ Կրպեյանի ծննդյան օրն անցկացվեց հուշ-ցերեկույթ նվիրված նրա ծննդյան 58-րդ տարեդարձին: Հուշ-ցերեկույթին, ինչպես բոլոր միջոցառումներին մասնակցում էին աշակերտների ծնողները, համայնքի ներկայացուցիչներ և այլ հյուրեր:

2.9 Կրթական տեխնոլոգիաներ և նորարարություններ

Որպես նախաբան նշեմ, որ տնօրինության մշտական ուշադրության կենտրոնում են եղել ուսուցիչների կողմից կիրառվող տեխնոլոգիաների, նորամուծությունների, դասավանդման, կատարելագործման, մասնախմբերի աշխատանքներին վերաբերվող հարցերը: Պարբերաբար անցկացվել են ուսուցչական սեմինարներ, հաճախակի փոխվել ու համալրվել են մասնախմբերի աշխատանքային անկյունները: Ուսուցիչները և դասղեկները ապահովվել են համապատասխան մեթոդական գրականությամբ և նյութերով: Բարձր է դպրոցում ՏՀՏ տեխնոլոգիաների կիրառումը դասապրոցեսի ընթացքում, հաճախակի անցկացվում են վիկտորինաներ, մրցույթներ դասերի ընթացքում՝ կիրառելով ՏՀՏ տեխնոլոգիաները: Նշենք նաև, որ մեր ուսուցիչները օգտվում են Learning.apps, Quizziz, WordWall և նմանատիպ շատ այլ ուսումնական պրոցեսին օժանդակող կայքերից, դպրոցի ֆեյսբուքյան էջում ունենք մի քանի հրապարակում, որտեղ հստակ կարելի է գտնել վերոնշյալ տեխնոլոգիաների կիրառումը: Ներկայումս Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչները օգտագործում են տարբեր ժամանակակից դասավանդման մեթոդներ, սակայն հարկ ենք համարում նշել, որ մեր ուսուցիչները մեծ տեղ են տալիս նաև ավանդական մեթոդներին և տեխնոլոգիաներին:

Նորարարական տեխնոլոգիաները պետք է բարելավեն կրթական գործընթացը, պետք է հաշվի առնեն փոփոխված կրթական միջավայրը, որտեղ տեխնոլոգիաները կարևոր դեր ունեն: Բոլոր գիտական ուղղությունների ձեռքբերումները պետք է կիրառություն գտնեն նորարարական տեխնոլոգիաներում: Նորարարական տեխնոլոգիաների հիմքը ուսուցչի և աշակերտի կողմից նոր գիտելիքների համատեղ որոնման մեթոդն է: Ուսումնական գործընթացում լավ արդյունքների հասնելու համար շատ կարևոր է ծանոթանալ օտարերկրյա մանկավարժական փորձին, օտարերկրյա տեղեկատվության աղբյուրներին, գիտամեթոդական գրականությանը, դասագրքերին:

3. Իրավիճակի վերլուծություն

ՀՀ Արագածոտնի մարզի Թաթուլի Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի առկա իրավիճակի վերլուծությունը կարևոր պահանջներից մեկն է բացահայտելու դպրոցի ուժեղ և թույլ կողմերը, հնարավորություններն ու խոչընդոտները, վերհանել առկա հիմնախնդիրները և ըստ այդմ սահմանել դպրոցի զարգացման ծրագրի իրատեսական նպատակները և խնդիրները: Վերլուծությունը համակարգված իրականացնելու համար նպատակահարմար է այն կատարել ըստ որոշակի ոլորտների՝ առավելագույնն ընդգծելով դպրոցի ուժեղ և թույլ կողմերը:

Ուժեղ- թույլ- վերլուծություն

<i>Ուժեղ կողմեր</i>	<i>Թույլ կողմեր</i>
Դպրոցի շենքային պայմանները և նյութատեխնիկական բազան	
Դպրոցը երկհարկանի լուսավոր շինություն է	Շենքային ոչ բավարար տարածք
Առկա գրադարանը բարեկարգված է	Գործող գրադարանում չկան էլեկտրոնային գրքեր
Դպրոցն ունի բարեկարգված մարզադահլիճ	Մարզադահլիճը սպորտային գույքով ապահովված է մասամբ
Առկա է համակարգչային դասասենյակ	Դպրոցի համակարգչային սենյակում առկա են 6 հին համակարգիչներ
Առկա է տարբեր ընկերությունների կողմից առաջարկվող 2 լարային և 1 անլար ինտերնետ կապ	Դպրոցի համակարգչային դասասենյակի համակարգիչները հին են, իրենց ծրագրային հզորությամբ թույլ և համակարգիչների համալրման և նորացման կարիք կա Ձեռնարկել գործուն միջոցներ՝ համակարգչային բազան թարմացնելու և այն ըստ նպատակային նշանակության ծառայեցնելու ուղղությամբ:
Դպրոցն ունի ֆիզիկա, քիմիա և կենսաբանություն առարկաների լաբորատորիա	Ֆիզիկա, քիմիա, կենսաբանություն առարկաների համար նախատեսված լաբորատորիան գտնվում է ոչ բարվոք վիճակում և բավարար չափով ապահովված չէ անհրաժեշտ գույքով:

	անհրաժեշտ է համալրել և վերազինել լաբորատորիան և համապատասխանացնել ժամանակակից պահանջներին, ունենալ չափորոշիչներին համապատասխան լաբորատորիա
Դպրոցն ունի պահակակետ	Դպրոցը չունի դահլիճ
Դպրոցն ապահովված է ընդհանուր ջեռուցման համակարգով	Ջեռուցումը չնայած գազով է և լոկալ է, բայց հին համակարգով է և ծախսը շատ է լինում, այդ պատճառով փոխել է պետք:
	Աշխարհագրություն, պատմություն, կենսաբանություն, քիմիա, ֆիզիկա և այլ առարկաների եղած ուսումնական նյութերը, քարտեզները, պատի պաստառները հին են
Դպրոցն ունի մշտական ջրամատակարարում	Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում չեն գործում խմբակներ
դպրոցում առկա է ջրի բակ՝ պոմպով	Դպրոցում չկա ճաշարան կամ բուֆետ՝ 5-12 –րդ դասարանցիներին սնունդով ապահովելու համար
	Դպրոցի համար նախատեսված անհրաժեշտ գույքը բավարար չէ:
	Դպրոցը չունի առարկայական կաբինետներ
	դպրոցում չկա նաև արհեստանոց
	Դպրոցի պահակակետը նույնպես բարեկարգման կարիք ունի:
	Գրադարանում առկա գեղարվեստական գրքերը սակավաթիվ են
	Նպատակների և խնդիրների իրագործման համար նյութատեխնիկական բազայի սահմանափակում:
	Առկա տեխնիկական միջոցներն ու հնարավորություններն ամբողջությամբ չեն կիրառվում իրենց նպատակային նշանակությանը համապատասխան
Դպրոցի ֆինանսատնտեսական գործունեությունը	
դպրոցի բյուջեն օգտագործվում է	բացի պետական բյուջեից, այլ

արդյունավետ և նպատակային

Ֆինանսավորման աղբյուրները բացակայում են

անբավարար ֆինանսավորում բոլոր անհրաժեշտ խնդիրների լուծման համար,

Դպրոցի գործունեությունը կանոնակարգող իրավական ակտերը

Դպրոցին վերաբերող բոլոր իրավանորմատիվային փաստաթղթերի վարումը իրականացվում է սահմանված կարգով:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում ուսուցումն իրականացվում է գրական հայերենով՝ Հայաստանի Հանրապետության «Լեզվի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Կառավարման և խորհրդակցական մարմինները

Կառավարման խորհուրդը գործում է Դպրոցը չունի հոգաբարձուների խորհուրդ կանոնադրության համաձայն և կատարում է իր գործառույթները սահմանված կարգով:

Դպրոցի կառավարման ժողովրդավարական առանձնահատկությունը

Դպրոցում գործում են կանոնադրության համաձայն ձևավորված խորհրդակցական մարմիններ՝ մանկավարժական, ծնողական, աշակերտական, որոնց նիստերը կանոնավոր կերպով գումարվում են, կազմակերպվում են ժողովներ, քննարկումներ, սեմինարներ, բազմաբնույթ միջոցառումներ:

Տնօրենի և կառավարման մարմնի հետ համագործակցությունը կրել է մշտական բնույթ:

Տնօրենի և կառավարման մարմնի համագործակցության շրջանակներում կան շատ ձեռքբերումներ բոլոր դասարանների աշակերտների համար, նախակրթարանի սաների համար, մի շարք միջոցառումների ժամանակ

տնօրենի և կառավարման մարմնի հետ համագործակության շնորհիվ ձեռք բերված նվերներ և այլ շատ անհրաժեշտ պարագաներ:

Մանկավարժական, ծնողական և աշակերտական խորհուրդներում ստեղծված բարենսպաստ բարոյահոգեբանական մթնոլորտը

Ծնողական խորհուրդը ակտիվ ներգրավված է ստեղծագործական, կրթական գործընթացում, ազգային հոգևոր ավանդույթների զարգացման հարցում, երեխաների հետ ստեղծագործական գործունեության ուղղորդման հարցերում, համատեղ ժամանցի կազմակերպման, սպորտային և ժամանցային գործունեության կազմակերպման հարցերում:

Առարկայական Մեթոդախմբումնի կողմից պարբերաբար կատարվող առաջավոր մանկավարժական փորձի ուսումնասիրություններ և դրանց իրագործումը պրակտիկ աշխատանքում Հաճախակի կազմակերպվող մասնագիտական, մանկավարժական – մեթոդական խորհրդակցություններ և խորհրդատվություններ

Ծնողական խորհրդի աջակցությունը էքսկուրսիաների, դպրոցական միջոցառումների, դպրոցի տարածքի մաքրման աշխատանքների կազմակերպման հարցերում:

Առարկայական մեթոդական միավորումների կողմից հանրակրթական առարկայական չափորոշիչներին համապատասխան քննարկումները ուսումնական ծրագրերի, ուսումնական պլանների նախագծերի, նոր փորձարկվող դասագրքերի, մեթոդական ձեռնարկների վերաբերյալ

Մանկավարժական համակազմը և մանկավարժակա համակազմի մասնագիտական որակները

<p>Բարձրագույն մանկավարժական կրթություն ունեցող և իրենց գործին նվիրված ուսուցչական կազմի առկայություն</p> <p>Դպրոցը համալրված է իրենց ոլորտներում առաջատար մասնագետներով</p>	<p>Ուսուցիչները դեռևս չեն մասնակցում կամավորատեստավորմանը</p>
<p>Ուսուցիչների բարձր մակարդակով պատրաստվածությունը</p>	<p>Ուսուցիչներին ինքնուրույն գործելու և որոշումներ կայացնելու հնարավորություն, ինչպես նաև աջակցություն, որպեսզի հնարավորություն ունենան նոր գաղափարներ ներմուծել դասավանդման գործընթացում:</p>
<p>Կադրային ներուժի աստիճանական թարմացումը</p>	<p>Ուսումնական տարվա ավարտի արդյունքների վերլուծության և իրավիճակի փոփոխման գործընթացում մանկավարժական անձնակազմի մասնակցության ապահովումը, որոշումներ կայացնելու հնարավորությունը:</p>
<p>Առարկայական մեթոդական միավորումների համագործակցությունը</p>	<p>Ուսուցիչների համատեղ որոշումներ կայացնելու հնարավորությունը, մասնակցությունը մանկավարժական համակազմի կարիքների և պահանջումների ուսումնասիրմանը</p>
<p>Դաստիարակչական աշխատանքի համակարգվածությունը</p>	<p>Աջակցությունը և խրախուսումը ուսուցիչներին հրատարակել գիտական հոդվածներ, մասնակցել դասագրքերի, ձեռնարկների և աշխատությունների ստեղծմանը, մասնակցել խորացված վերապատրաստման դասընթացներին</p>
<p>Մանկավարժ-մասնագետներն ունեն անհրաժեշտ որակավորում, աշխատանքային փորձ և նվիրված են իրենց աշխատանքին, ստեղծագործ ուսուցիչներ են, ովքեր ունեն բարձր պատասխանատվություն և բարձր են գնահատում ու կարևորում սովորողների հաջողությունները</p>	<p>Ուսուցիչների կողմից միջազգային և հանրապետական պարբերականներում հոդվածներ, մասնագիտական հրապարակումներ, մեթոդական ձեռնարկներ</p>
<p>Մանկավարժական համակազմը համալրված է համապատասխան բարձրագույն մանկավարժական</p>	

որակավորմամբ ուսուցիչներով, ովքեր
ունեն անհրաժեշտ
պատրաստվածություն, մասնագիտական
զարգացման անհրաժեշտ
կարողություններ

Միմյանց հետ ուսուցիչների
համագործակցությունը

Ուսուցիչներն ակտիվ մասնակցում են
բոլոր վերապատրաստումներին
Ժողովրդավարական աշխատանք, ազատ
արտահայտվելու հնարավորություն,
քննադատական մոտեցում
Ուսուցիչները տիրապետում են
դասավանդման մասնակցային,
ինտերակտիվ մեթոդներին և կիրառում
դրանք

Կազմակերպվում են բաց դասեր,
փոխադարձ դասալսումներ,
տնօրինության, մեթոդական միավորման
նախագահների կողմից դասալսումներ,
վերլուծություն, մշտադիտարկում:

Ուսուցիչների աշխատանքի ճիշտ
պլանավորումն ու
կազմակերպումը, ուսումնական
գործընթացի արդյունավետ
իրականացումը:

Ուսուցիչների, հիմնականում
երիտասարդ կադրերի հաճախակի
մասնակցությունը վճարովի և անվճար
դասընթացներին

«Կրթության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-
ի կողմից հանրակրթական ուսումնական
հաստատության ատեստավորման
ենթակա ուսուցչների համար
իրականացրած վերապատրաստման
դասընթացին մասնակցություն- առկա է
հավաստագիր

մասսայական ֆուտբոլի առաջնորդի
դասընթացին մասնակցություն- առկա է
հավաստագիր

«Սոցիալական արդարությունը և
հավասարությունը դպրոցում» սեմինար
քննարկմանը մասնակցություն- առկա է
հավաստագիր

«Future English» ծրագրի «Understanding learner motivation» թեմայով դասընթացին մասնակցություն, առկա է հավաստագիր

«Future English» Online Teacher Community ծրագրի «Understanding and anticipating classroom management problems» թեմայով դասընթացին մասնակցության համար վկայական

«Նոր Ժամանակի կրթություն» հասարակական կազմակերպության կողմից հանրակրթական ուսումնական հաստատության հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների համար իրականացված վերապատրաստման դասընթացին «Անգլերեն»-ից մասնակցություն – առկա է հավաստագիր

«Ռուզաննա Ստեփանյանի կրթական արհեստանոց» հասարակական կազմակերպության կողմից «Նախագծային ուսուցում» թեմայով դասընթացին մասնակցություն, ինչի համար տրվել է վկայական:

«Կրթության զարգացման և կառավարման» հիմնադրամի կողմից իրականացված «Հանրակրթական ուսումնական հաստատության ուսուցչի մասնագիտական չափանիշներ և ուսուցչի տարակարգի շնորհման փաստաթղթերի փաթեթ» թեմայով վեբինարի մասնակցություն-առկա է վկայական:

2022 թ. մասնակցություն «Կրթության զարգացման և կառավարման» հիմնադրամի կողմից իրականացված վերապատրաստող մասնագետների 30 ժամյա վերապատրաստման դասընթացին, մանկավարժական գործունեության իրականացում մեծահասակների շարունակական կրթության բնագավառում- հավաստագիր

Մասնակցություն «Կրթության զարգացման և կառավարման» հիմնադրամի կողմից իրականացված

«Օրվա դասի պլանավորում» թեմայով վեբինարին և հիմնադրամի կողմից տրվել է վկայական: «Ռուզաննա Մտեփանյանի կրթական արհեստանոց» հասարակական կազմակերպության կողմից 2023 թ. մասնակցություն «21-րդ դարի հմտությունների խթանում – Նախագծային ուսուցում» թեմայով դասընթացին, ինչի համաչ տրվել է վկայական:

Դպրոցը որոշ դասընթացներին փոխանցում է կատարում մասնակցության համար և տնօրենի կողմից միջտ խրախուսման ու աջակցության են արժանանում ուսուցիչների մասնակցությունը նմանատիպ դասընթացներին, քանի որ այդ դասընթացների շնորհիվ ուսուցիչները կարողանում են փոխանցել տեսական և գործնական գիտելիքներ հիմնականում ուսուցչի ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի կիրառման ոլորտում:

Դպրոցի ուսուցիչները վերապատրաստվել են Նոր Ժամանակների Կրթություն և Մասնակցային Դպրոց կազմակերպությունների կողմից և ատեստավորվել

Դպրոցի ուսուցիչները շարունակաբար կատարելագործում են իրենց հմտությունները՝ հաճախելով դասընթացների, մասնակցելով վեբինարների, սեմինարների:

1-ին տարակարգ ստացած - հայոց լեզվի և գրականության ուսուցչուհին

Ուսուցիչների ինքնակրթամար պարբերաբար զբաղվելը, մասնագիտական գիտելիքների, հմտությունների ձևավորումը, նոր մեթոդների ուսումնասիրությունը և դրանք դասապրոցեստում կիրառելու կարողությունների ամրապնդումը:

Որակավորման մակարդակի բարձրացման գործընթացում

երիտասարդ մասնագետը օգտվում է դպրոցի ներքին ռեսուրսներից՝ գրադարանից, հատուկ ընտրված դասընթացներից և հեռավար ուսուցման ծրագրերից

դպրոցի մանկավարժները տիրապետում են համացանցի կրթական ռեսուրսներին:

Դպրոցի ուսուցիչների կողմից ուսումնական գործընթացում կիրառվող ԳՈՒՄ, Մտագրոհ, շրջված դասի մեթոդները, խմբային աշխատանքները, որոնք հնարավորություն են տալիս աշակերտներին ձեռք բերել բավարար գիտելիքներ:

Մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակների ապահովման համար կազմակերպվում են բաց դասեր, փոխադարձ դասալսումներ, տնօրինության, մեթոդական միավորման նախագահների կողմից դասալսումներ, վերլուծություն, մշտադիտարկում

համագործակցություն «ԱՊԱԳԱՆ ՄԿՄՎՈՒՄ Է ԴՊՐՈՑԻՑ»

կազմակերպության անդամների հետ, ովքեր և՛ ուսուցիչների և՛ աշակերտների համար շաբաթական մեկ օր կազմակերպում են առկա և հեռավար դասընթացներ՝ անվճար հիմունքներով, կատարելագործել ուսուցիչների աշխատանքը կրթական կայքերի միջոցով (armedu.am, edu.am, aniedu.am, dasaran.am և այլն):

Տարբեր միջոցառումների կազմակերպման և անցկացման ընթացքում ուսուցիչները արժանանում են պատվոգրերի և շնորհակալագրերի 2021-2022 ուս. տարում բոլոր մանկավարժական, ուսումնասօժանդակ և վարչական աշխատողները ստացել են միանվագ պարգևավճարներ

Աշակերտական համակազմը

Դպրոցի աշակերտների Աշակերտների ինքնաստուգման առաջադիմությունը միջինից բարձր է համակարգը և ինքնազնադատման ցածր

	մակարդակը:
Դպրոցի աշակերտները պարբերաբար մասնակցում են բազմաբնույթ մրցույթների, օլիմպիադաների և զրանցում հաջողություններ	
Դպրոցի աշակերտների մոտ կարգապահությունը բարձր մակարդակի վրա է	
Բարձր է հայրենասիրության ոգու դաստիարակությունը	
Ռազմահայրենասիրական ոգու դաստիարակությունը դպրոցի առաջնահերթություններից է	
Ուսումնական միջավայրը և կրթական կարիքները	
Դպրոցն ունի 12 բարեկարգված դասասենյակներ	Աշխարհագրություն, պատմություն, կենսաբանություն, քիմիա, ֆիզիկա և այլ առարկաների եղած ուսումնական նյութերը, քարտեզները, պատի պաստառները հին են, ինչի պատճառով դասընթացը հնարավոր չի լինում կազմակերպել ավելի արդյունավետ
Դպրոցն ունի ֆիզիկայի, քիմիայի և կենսաբանության առարկաների լաբորատորիա	Դպրոցում չկան էլեկտրոնային գրատախտակներ
Դպրոցն ունի բարեկարգված ճաշարան	Համակարգչային սենյակի հին համակարգիչները նորերով փոխարինելու անհրաժեշտություն
Դպրոցի մարզադահլիճը վերանորոգված է, որտեղ անց են կացվում ֆիզկուլտուրայի պարապմունքները	Մարզադահլիճը ամբողջությամբ ապահովված չէ սպորտային գույքով
Դպրոցն ունի բարեկարգված գրադարան	Գրադարանը անհրաժեշտ է համալրել գեղարվեստական գրքերով
Երեխաների հետաքրքրություններին համապատասխան միջոցառումների ու էքսկուրսիաների պլանավորված կազմակերպում	Ֆիզիկա, քիմիա և կենսաբանություն առարկաների լաբորատորիայի բարեկարգում Դասասենյակներին անհրաժեշտ են պահարաններ, նոր սեղան, աթոռներ: Դպրոցում կա սպորտի, ազգային երգ ու

պարի, կերպարվեստի խմբակներ
բացելու անհրաժեշտություն
Ընդմիջումների համար
համապատասխան վայրերի
բացակայություն:

Միջանցքներում ստեղծել ընդմիջումների
ժամանակահատվածն առավել հաճելի և
արժանապատիվ անցկացնելու
հնարավորություններ:

Միջանցքների և բուժկետի
պատուհանների փոխելու կարիք կա:

Աշակերտների և ծնողների
մասնակցությունը ուսումնական
գործընթացին, նրանց պահանջները,
սպասելիքներն ու ակնկալիքները, թե
դպրոցի ուսումնական գործընթացի
վերաբերյալ և թե դպրոցից դուրս
կազմակերպվող էքսկուրսիաների,
բազմաբնույթ միջոցառումների,
արվեստի կենտրոններ այցելի մասին
Թ. Կրպեյանի անվան դպրոցում
աշակերտների հանգիստը նույնպես
կազմակերպվում է շատ պատշաճ
կերպով

2022-2023 ուսումնական տարվա
ընթացքում դպրոցի 80 աշակերտներն էլ
մասնակցել են բոլոր էքսկուրսիաներին և
տեսարժան վայրեր այցելություններին:

Ուսումնական տարվա ընթացքում
դպրոցի 47 աշակերտ արժանանում
հաճախել են տարբեր թանգարաններ,
ինչպես նաև դպրոցի բոլոր 80
աշակերտները հնարավորություն են
ունեցել թատրոն հաճախելու, որոնցից
24-ը արժանանում:

Դպրոցի ուսուցիչները շատ լավ
պատկերացում ունեն կրթության
առանձնահատուկ պայմանների կարիք
ունեցող երեխայի կրթության
կազմակերպման կարգի հետ:

Ներառական կրթության խնդիրները

դպրոցի մանկավարժները կարողանում են տեղայնացնել դպրոցի ուսումնական գործընթացում:

Լսողության խանգարում ունեցող աշակերտի հետ մեր ուսուցիչները ցուցաբերում են գրագետ մոտեցում, քանի որ բոլորն էլ մասնակցել են վերապատրաստման դասընթացներին և տիրապետում են աշակերտներունների հետ աշխատելու հմտություններին

Կրթության որակը

դպրոցում ուսուցումը կազմակերպվում է ազգային գաղափարախոսության հենքի վրա

աշակերտների ոչ լիարժեք ձևավորված մտիվացիան կրթական գործունեության հանդեպ

Դպրոցի շրջանավարտների ուսումնական գործընթացում պատրաստման լավ մակարդակը,

կրթական, դաստիարակչական և մարզական աշխատանքների արդյունավետությունը

Աշակերտ-ուսուցիչ-ծնող կապի մեջ փոխվստահության մթնոլորտի առկայություն, որի միջոցով էլ հնարավոր է դառնում ստանալ արդյունավետ կրթություն

Ուսուցիչների կողմից պետական չափորոշիչներին ու ծրագրերին համապատասխան կազմված թեմատիկ պլանները ամեն կիսամյակ ստուգվում են նախնառաջ մեթոդափոփոխումների, այնուհետև տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալի կողմից, թերությունների դեպքում դրանք շտկվում են

Տնօրինության և 7-րդ դասարանի դասղեկ Ա. Հարությունյանի նախաձեռնությամբ 2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում կազմակերպված «Ակտիվ ընթերցանություն» նախաձեռնության բոլոր ակտիվ ընթերցողները տնօրինության կողմից ստացել են նվեր գրքեր և պարգևատրվել են դիպլոմներով՝ նախաձեռնությանը մասնակցելու և լավագույն արդյունք ցուցաբերելու

համար:

Աշակերտների առաջադիմության և կրթության որակի մասին քննարկումներ մանկավարժական խորհրդի նիստերի ժամանակ, խնդիրների լուծման մի շարք հարցեր, կատարվում են առաջարկվող լուծումների վերաբերյալ հստակ աշխատանքի բաժանում ու հետագա կազմակերպման համար անհրաժեշտ աշխատանքների պլանավորում, կազմվում են արձանագրություններ:

2020-2021 ուսումնական տարում դպրոցում սովորող 94 աշակերտներից 21-ը գերազանց առաջադիմությամբ են ավարտել

2021-2022 ուս. տարում դպրոցում սովորող 84 աշակերտներից 15-ը ավարտել են գերազանց առաջադիմությամբ:

2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում ունեցել են մի շարք ձեռքբերումներ՝ կրթական, մշակութային, սպորտային բնագավառներում:

Առարկայական օլիմպիադաներին աշակերտների ակտիվ մասնակցությունը, աշակերտների գրեթե 40 տոկոսը մասնակցում են առարկայական օլիմպիադաների, 2021-2022 ուս. տարում հայոց լեզու առարկայից մեր 12-րդ դասարանի աշակերտուհի Մարիամ Գրիգորյանը հաղթահարեց մարզային փուլը և անցավ հանրապետական փուլ:

«Հրաձգություն» մարզային փուլին մեր 8 աշակերտները զբաղեցրել են առաջին տեղը և հաղթող ճանաչվել

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի 5 աշակերտներ իրենց ներգրավվածությունն են ունեցել Արագածոտն Ինֆոտան աշակերտական խորհուրդների զարգացման ուղղությամբ իրականացվող ակտիվ ծրագրերում

Մեր դպրոցի աշակերտները ներգրավվածություն են ունեցել նաև «Ապագան սկսվում է դպրոցից» ծրագրի

շրջանակներում իրականացվող համակարգչային դասընթացներին

Ազգային հերոս Թաթուլ Կրպեյանի հիշատակին նվիրված «Հրաձգություն» մրցաշարի ընթացքում 11-րդ դասարանի աշակերտուհին հիանալի մասնակցություն ցուցաբերեց և բարձր միավորներով հանդես եկավ:

Աշակերտների կրթության որակի ստուգման համար 2022-2023 ուսումնական տարվա ընթացքում պարբերաբար կազմակերպվել են դասալսումներ, որոնցից 56-ը տնօրենի կողմից, 95-ը տնօրենի տեղակալի կողմից, 113-ը մեթոդական միավորման նախագահի կողմից: Եղել են նաև 28 փոխադարձ դասալսումներ:

2022-2023 ուս. տարում դպրոցում սովորող 80 աշակերտներից 16-ը գերազանց առաջադիմությամբ են ավարտել:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցում 2022-2023 ուսումնական տարում պետական ավարտական քննություններից անբավարար ստացած աշակերտներ չկան:

Աշակերտների առաջադիմության և կրթության որակի մասին կատարվում են քննարկումներ մանկավարժական խորհրդի նիստերի ժամանակ և մշակվում են այդ խնդիրների լուծման միջոցները:

Կրթական տեխնոլոգիաները և նորարարությունները

Տնօրինության մշտական ուշադրության կենտրոնում են եղել ուսուցիչների կողմից կիրառվող տեխնոլոգիաների, նորամուծությունների, դասավանդման, կատարելագործման, մասնախմբերի աշխատանքներին վերաբերվող հարցերը

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը սահմանափակ է

Պարբերաբար անցկացվել են ուսուցչական սեմինարներ, հաճախակի փոխվել ու համալրվել են մասնախմբերի աշխատանքային անկյունները Ուսուցիչները և դասղեկները ապահովվել

Դպրոցում չկա էլեկտրոնային գրադարան

են համապատասխան մեթոդական գրականությամբ և նյութերով:

Բարձր է դպրոցում SՀS տեխնոլոգիաների կիրառումը դասապրոցեսի ընթացքում, հաճախակի անցկացվում են վիկտորինաներ, մրցույթներ դասերի ընթացքում՝ կիրառելով SՀS տեխնոլոգիաները

մեր ուսուցիչները օգտվում են Learning.apps, Quizziz, WordWall և նմանատիպ շատ այլ ուսումնական պրոցեսին օժանդակող կայքերից,

SՀS-ների ներդրման և օգտագործման միջին մակարդակ կախված տեխնոլոգիական պայմաններից

պետք է առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների զարգացմանը՝ SՀS-ների ավելի ինտենսիվ կիրառմամբ:

մանկավարժների կողմից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ավելի ինտենսիվ կիրառումը դասապրոցեսի ժամանակ, շատ ուսուցիչների մոտ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հմտությունների կատարելագործումը:

Համագործակցությունը համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների և շահառու կազմակերպությունների հետ

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ-ը համագործակցում է համայնքի, մարզպետարանի, Թալինի խոշորացված համայնքի ղեկավարի, Թալինի խոշորացված համայնքի կրթության և մշակույթի բաժնի հետ, Թալինի խոշորացված համայնքի մշակույթի կենտոնի հետ

Դպրոցը համագործակցում է ԿԳՄՄՆ, ՆՈՒՀ-ի, Պաշտպանության և Արտակարգ իրավիճակների նախարարությունների և իրավապահ մարմինների հետ: Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը համագործակցում է նաև Արագածոտն Ինֆոտուն, Թալին Երիտասարդական Խորհուրդ և Lyupin YNGO / ԼՅՈւՊԻՆ ԵՀԿ կազմակերպությունների հետ:

Համագործակցություն չկա հիմնականում հասարակական կազմակերպությունների, հիմնադրամների, բարեգործական ընկերությունների հետ, որոնց միջոցով էլ հնարավոր կլինի լուծել դպրոցին հուզող մի շարք խնդիրներ

Աշակերտական խորհուրդների կարողությունների զարգացմանն ուղղված դասընթացները մինչ այժմ կրում են շարունակական բնույթ: Դասընթացները կազմակերպվում է «Արագածոտն Ինֆոտուն «Կրթադիտակ» ծրագրի շրջանակներում:

Դպրոցի 5-12-րդ դասարանի աշակերտների, դասղեկների, մյուս ուսուցիչների, վարչական և ուսումնաօժանդակ աշխատակիցների ակտիվ մասնակցությունը համայնքի աշխատանքներին, հատկապես հաճախակի կատարվող շաբաթօրյակներին և ծառատունկին:

Ամեն տարի ապրիլի 21-ին՝ ՀՀ Ազգային հերոս Թաթուլ Կրպեյանի ծննդյան օրը դպրոցում անց են կացվում հերոսին նվիրված միջոցառումներ, որին ներկա են լինում համայնքի ներկայացուցիչներ, բոլոր միջոցառումներին մասնակցում են նաև աշակերտների ծնողները և այլ հյուրեր:

Ուսումնադաստիարակչական պլանում կարևորվում է դպրոց-ընտանիք կապը, աշակերտական, ծնողական, մանկավարժական խորհրդակցական մարմինների գործունեության կազմակերպման աշխատանքները, ինչպես նաև համագործակցությունը այլ կազմակերպությունների հետ:

Հնարավորություններ	Խոչընդոտներ -ոիսկեր
Գրադարանը մոտ ապագայում կունենա ընթերցասրահ	Ֆինանսական գործընկերներ (հովանավորներ) ձեռք բերելու ցածր հավանականությունը
Ուսուցիչների բարձր պրոֆեսիոնալիզմը	Դժվարություններով պայմանավորված ուսուցիչների կողմից ատեստավորման համակարգի նկատմամբ, հիասթափության առաջացում
Մանկավարժների մասնագիտական վերապատրաստման շարունակական ապահովում	Մանկավարժների նախնական և կենսաթոշակային տարիքը
Մանկավարժների ինքնազարգացում	

Ծնողական խորհրդի
շահագրգռվածությունը դպրոցի դրական
փոփոխություններին, դրանք
արդյունավետ դարձնելու համար

տարբեր սոցիալական ինստիտուտների
շահագրգռվածությունը երեխաների
դաստիարակության հարցում

Խնդրահարույց իրավիճակների
առկայության դեպքում գործնական
օգնություն ցուցաբերել ծնողներին:

Նորարական մեթոդների կիրառում
ուսումնական պրոցեսում

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների
կիրառման հնարավորություն ուսուցման
գործընթացում

Համալրել և արդիականացնել դպրոցի
նյութատեխնիկական բազան

Դպրոցի աշակերտները
հնարավորություն ունեն ապահովել
բարձր առաջադիմություն և գրանցել
առաջընթաց

Ուսուցիչների մասնակցությունը
կամավոր ատեստավորմանը

Նախատեսում ենք աջակցել
մանկավարժներին մշակել և տպագրել
իրենց մեթոդական աշխատանքների
արդյունքների վերաբերյալ նյութերը և
ստեղծել համապատասխան պայմաններ
փորձարարական հետազոտական
աշխատանքներն իրականացնելու
համար:

Կրթության ժամանակակից պահանջներն արդիականացնում են կրթական
գործունեության տարբեր բաղադրիչները, կրթական հարաբերությունները,
ռեսուրսների ապահովումը և դպրոցի հասարակության հետ փոխգործակցությունը
փոխակերպելու անհրաժեշտությունը:

Կատարված ՈԻԹՀՎ վերլուծությունը թույլ է տալիս գնահատել, որ արտաքին
հնարավորություններն ու ռիսկերը որոշիչ չեն դպրոցի կրթական համակարգի
զարգացման համար: Զարգացման ռազմավարությունը կենտրոնացած է դպրոցի

ներքին զարգացման ներուժի, կառավարման և ուսուցման նորարարական տեխնոլոգիաների վրա: Այս վերլուծությունը թույլ է տալիս ընդգծել դպրոցի 2023-2028 թթ. կրթության զարգացման առաջնահերթ ռազմավարությունը՝ ապահովելով դպրոցի զարգացման դրական դինամիկան: Զարգացման ռազմավարությունը կենտրոնացած է դպրոցի ներքին զարգացման ներուժի, կառավարման և դասավանդման ժամանակակից տեխնոլոգիաների վրա:

4. Դպրոցի զարգացման նախընտրելի ուղղությունները

Թաթուլ Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի զարգացման առաջնահերթ ուղղություններն են՝

1. Կրթական համակարգի ձևավորումը, որում բոլոր աշակերտներին հասանելի է որակյալ կրթություն, և բոլոր աշակերտների համար կազմակերպվում են հոգեֆիզիկական զարգացման և ուսման հավասար հնարավորություններ:
2. Աշակերտների սովորելու և ճանաչողական գործունեության մոտիվացիայի ձևավորումը:
3. Նորարարական, թվային տեխնոլոգիաների ակտիվ օգտագործումը:
4. Դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի բարելավումը, հատկացված ֆինանսավորման շրջանակներում:
5. Ուսումնական գործընթացի բարձր որակի շարունակական ապահովումը, դրա բոլոր մասնակիցների փոխգործակցության օպտիմալացումը:
6. Մանկավարժական համակազմի պահպանումը, որակական կատարելագործումն ու համալրումը:
7. Հիմնական կրթական իրավասությունների ձևավորումը՝ հիմնված հանրակրթության հիմնական նպատակների, աշակերտի գործունեության հիմնական տեսակների վրա՝ արժեքային, աշխատանքային, անձնական ինքնակատարելագործում, կրթական և ճանաչողական, մշակութային, հաղորդակցական, տեղեկատվական և այլն:
8. Կրթության որակի բարելավումը:

9. Բազմաբնույթ միջոցառումների կազմակերպումը, որոնք նպաստում են դրական ինքնաիրացմանը:
10. Կրթության և դաստիարակության նոր մեթոդների ներմուծումը ուսումնական գործընթացում, կրթական ծրագրերի բովանդակության թարմացումը:
11. Նոր կրթական չափորոշիչների ներդրումը:
12. Կրթության որակի վերահսկողության համակարգի կատարելագործումը:
13. Կրթական նոր տեխնոլոգիաների և ուսումնական գործընթացի կազմակերպման սկզբունքների մշակումը, ներառյալ ժամանակակից տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը:

Դպրոցի հիմնական խնդիրներն են՝

- կիրթ և զարգացած անհատականության ձևավորման պայմանների ստեղծումը,
- անհատի ինքնորոշման ապահովումը, նրա ինքնիրացման համար պայմանների ստեղծումը,
- հոգևոր և բարոյական անհատականության ձևավորումը,
- անձի և քաղաքացու ձևավորումը, որը հասարակության անդամ է և նպատակ ունի ապահովել այդ հասարակության բարելավումը,
- բավարարել աշակերտների ինտելեկտուալ, մշակութային և բարոյական զարգացման կարիքները՝ նրանց հակումներին, կարողություններին, հետաքրքրություններին համապատասխան,
- ապահովել բարձրորակ կրթություն, որը համապատասխանում է Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթության չափանիշներին,
- ապահովել աշակերտների կյանքի և առողջության պահպանումը,
- աշակերտների ստեղծագործական ներուժի զարգացման համար առավել բարենպաստ պայմանների ստեղծումը, ինքնակրթության հմտությունների յուրացումը,
- դպրոցականների ուսուցման և դաստիարակության աշակերտակենտրոն մոտեցման ուղղությամբ պայմանների ստեղծումը:

Բացի այդ, դպրոցը կոչված է լուծելու հասարակության զարգացման կարիքներով պայմանավորված մի շարք հիմնարար խնդիրներ՝ ուսուցման հատուկ պայմանների ստեղծում, որոնց դեպքում դպրոցական երեխաները կարող են բացահայտել իրենց կարողությունները, պատրաստվել կյանքին բարձր

տեխնոլոգիական աշխարհում: Դպրոցի գործունեության մեջ առանձնահատուկ շեշտադրում է արվում դաստիարակչական աշխատանքների վրա:

Դաստիարակչական ծրագիրը կառուցված է՝ կենտրոնանալով «շրջանավարտի դիմանկարի» վրա՝ որպես հայրենասեր քաղաքացու, մշակութային, մարդասեր, ազատ և ստեղծագործ անձնավորության՝ հայ հասարակության մեջ, ընդունված վարքագծի կանոնների և նորմերի հիման վրա, Հայրենիքի պաշտպանների հիշատակի և հերոսների սխրագործությունների նկատմամբ հարգանքի կրթություն: Դպրոցը պայմաններ է ստեղծել անհատականացման և սոցիալականացման, մասնագիտական և հաղորդակցական սոցիալ-մշակութային նորմերի յուրացման համար:

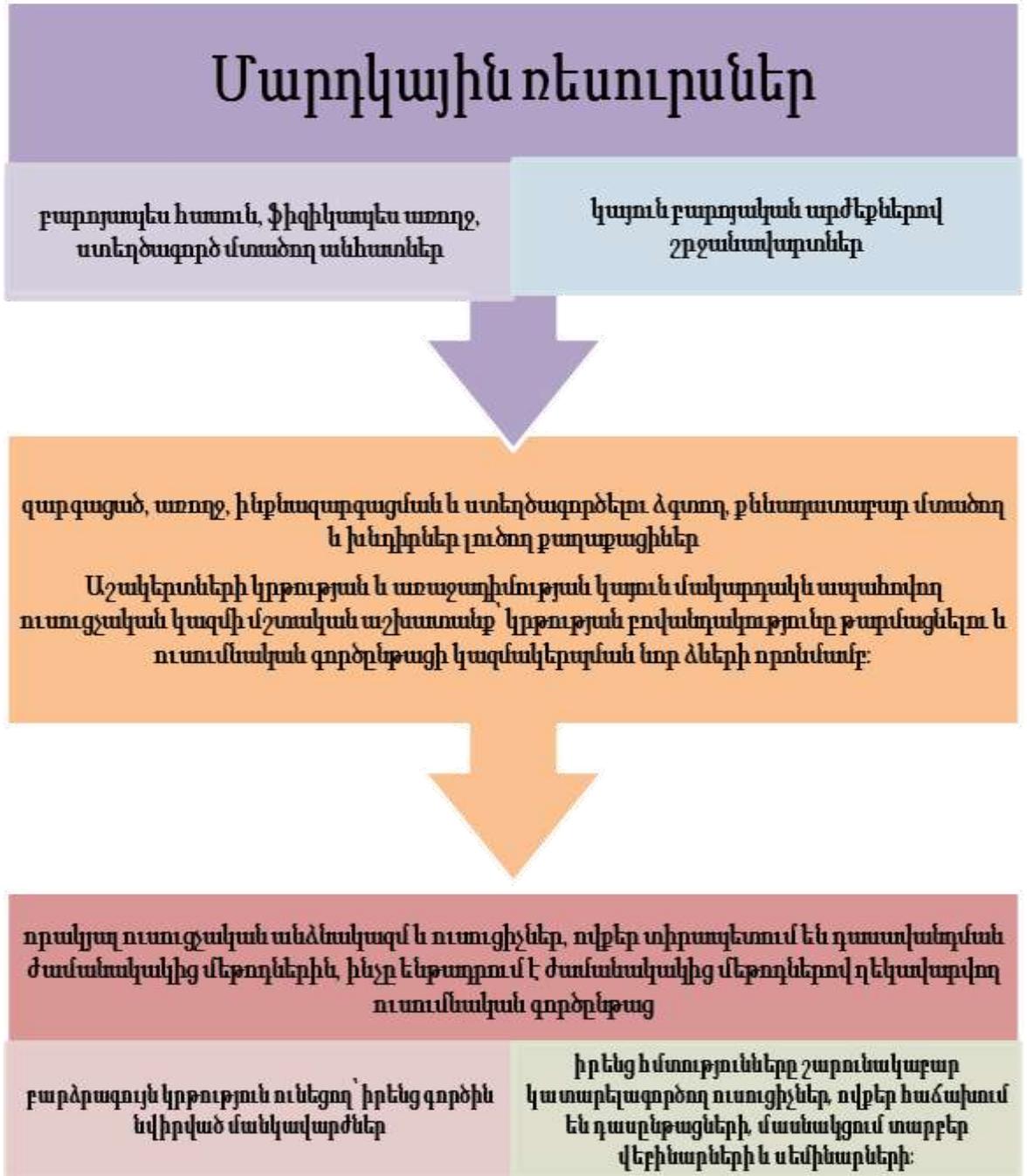
5. Դպրոցի զարգացման ծրագրի հիմնական նպատակներն ու ինդիքները, կատարողներն ու ժամանակացույցը

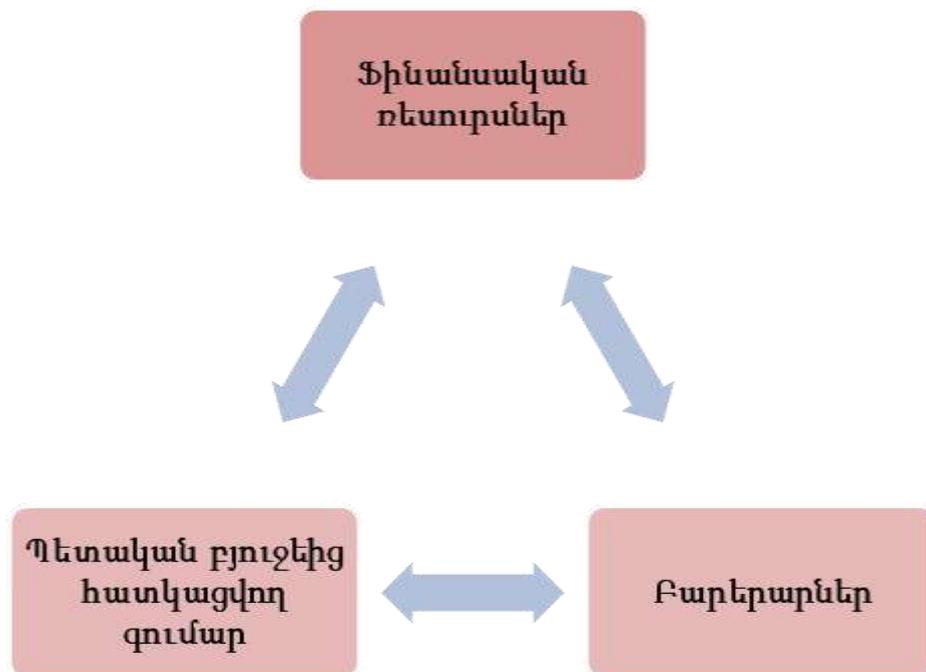
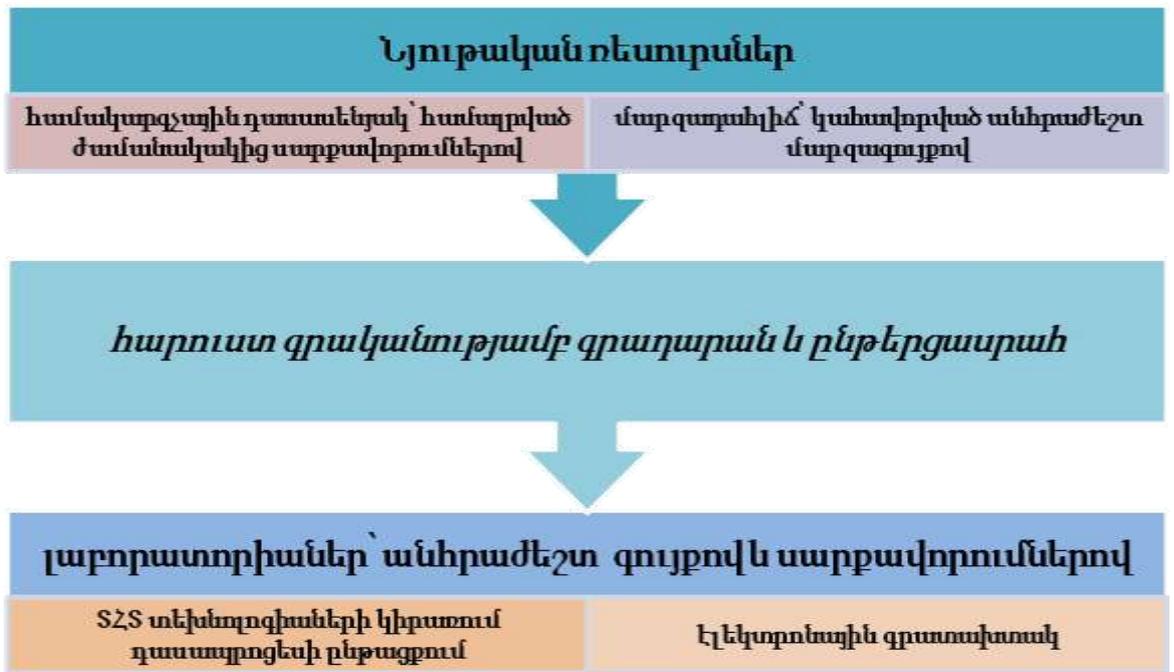
Կրթության զարգացման ազգային ռազմավարության իրականացման համատեքստում դպրոցը դրել է հետևյալ նպատակը՝ ստեղծել կրթական միջավայր, որը նպաստում է ինտելեկտուալ, բարոյական, ֆիզիկապես առողջ անհատականության ձևավորմանը:

Զարգացման ծրագրի նպատակն է ապահովել դպրոցի զարգացման դինամիկան և ապահովել կրթության նոր որակ: Ծրագրի նպատակն է դպրոցականների մոտ քաղաքացիական պատասխանատվության, մշակույթի, նախաձեռնողականության, անկախության և հասարակության մեջ հաջող սոցիալականացման ունակության ձևավորման համար նպաստավոր կրթական միջավայրի ստեղծումը:

Դպրոցի զարգացման առաջնահերթություններն են կրթության որակը, մատչելիությունը, նորարարությունը, արդյունավետությունը, բաց լինելը, մրցունակությունը: Դպրոցի հիմնական նպատակն է ապահովել մատչելի և որակյալ կրթություն, բարձրացնել դրա արդյունավետությունը՝ պետության և հասարակության ներկա և ապագա կարիքներին համապատասխան:

Թ. Կրպեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի զարգացման ծրագրի իրականացման համար առաջնահերթ է և շատ կարևոր ունենալ բոլոր անհրաժեշտ ռեսուրսները՝ մարդկային, ֆինանսական և նյութական ռեսուրսներ:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի խնդիրներն են՝

- ստեղծել ժամանակակից և անվտանգ կրթական միջավայր՝ թարմացնելով տեղեկատվական և հաղորդակցական ենթակառուցվածքը և դրա կազմակերպչական և մեթոդական բազան,
- ապահովել ուսուցիչների մասնագիտական կարողությունների մակարդակի բարձրացումը՝ ստեղծելով և իրականացնելով դպրոցի մանկավարժական

ներուծի զարգացման ծրագիր՝ ուսուցչի աճի ազգային համակարգի մոդելին համապատասխան,

- ստեղծել պայմաններ կրթության որակի բարելավման գործում ծնողների և գործընկերների ներգրավման համար՝ ստեղծելով հարթակ՝ ծնողների իրավասությունների բարձրացման, նրանց և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ փոխգործակցության ձևավորման համար,
- երեխայի որակյալ կրթության իրավունքի ապահովումը,
- ուսուցման մեթոդների և տեխնոլոգիաների փոփոխությունը, տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ընդլայնումը, որոնք նպաստում են տեղեկատվական վերլուծության, ինքնաուսուցման գործնական հմտությունների և կարողությունների ձևավորմանը,
- աշակերտների հետազոտական հմտությունների և կարողությունների ձևավորումը դասարանում և արտադպրոցական գործունեության մեջ՝ նրանց համընդհանուր կրթություն ստանալու օպտիմալ հնարավորություններ ընձեռելու, անհատական ստեղծագործական ներուժի իրականացման համար,
- կրթական պրակտիկայի ձևավորումը՝ հաշվի առնելով սոցիալական միտումները, երեխաներին դաստիարակելով իրենց դպրոցի, բնակության վայրի, Հայրենիքի նկատմամբ հարգանքի ոգով,
- աշակերտների առողջության պահպանման և բարելավման նպատակով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բարելավումը,
- սոցիալ-հոգեբանական և մանկավարժական աջակցության ապահովման աշխատանքների համակարգումը,
- կրթական համակարգի ձևավորումը, որում յուրաքանչյուր աշակերտ որակյալ կրթության իրավունք ունի և բոլոր երեխաների համար կազմակերպված են հոգեֆիզիկական զարգացման և ուսուցման հավասար հնարավորություններ,
- ուսման մոտիվացիայի ձևավորումը և աշակերտների ճանաչողական գործունեությունը,
- կրթության բովանդակության թարմացումը, նորարարական թվային տեխնոլոգիաների օգտագործումը,
- աշակերտների հետ կրթական և դաստիարակչական աշխատանքի կատարելագործումը, նպաստելով անհատականության ձևավորմանը,

հայրենասիրության, պատմական և ազգային-մշակութային ավանդույթների զարգացմանը,

- տաղանդավոր երեխաներին աջակցությունն և զարգացումը՝ յուրաքանչյուր երեխայի հաջողության, ինքնորոշմանն համար պայմաններ ստեղծելով,
- մանկավարժական համակազմի շարունակական մասնագիտական զարգացումը,
- առողջապահության զարգացման համար պայմանների ստեղծումը, որը կապահովի երեխայի առողջությունն ու հոգեբանական աջակցությունը կրթական գործընթացում,
- նյութատեխնիկական բազայի բարելավումը դպրոցի համար հատկացված ֆինանսավորման շրջանակներում,
- ուսումնական գործընթացի որակի ապահովումը, նրա բոլոր անդամների միջև փոխգործակցության արդյունավետության միջոցով,
- անվտանգ ուսումնական գործընթացի ապահովումը, սանիտարա-համաճարակային բոլոր պահանջներին համապատասխան:

Դպրոցի զարգացման ծրագիրը նպատակ ունի ապահովել դպրոցի բնականոն և արդյունավետ գործունեությունն առաջիկա հինգ տարիներին: Դպրոցի զարգացման ծրագիրը պետք է լինի արդյունավետ, ինչի համար հետևողական մոտեցում է անհրաժեշտ:

Հանրակրթական հիմնական կրթական ծրագրերի իրականացման համար կադրային պայմանների պահանջները ներառում են ղեկավարների և այլ աշխատակիցների կողմից մանկավարժական անձնակազմի համալրման պահանջները, նրանց որակավորման մակարդակը և մասնագիտական զարգացման շարունակականությունը:

Նպատակ 1- Մանկավարժական համակազմի որակական բարելավումը

Նպատակ – Նպաստել մանկավարժական պրակտիկայի կազմակերպմանը, ուսուցչին զինել գործունեության նոր մոդելներով, սահմանել իրական գործունեության նոր ձևեր, որոնք ցույց են տալիս մանկավարժական պրոֆեսիոնալիզմի նոր մակարդակ: Ապահովել աշխատանքները ուսուցիչների մասնագիտական մակարդակի շարունակական բարելավման և նրանց

գործունեության կատարելագործման ուղղությամբ՝ կրթական գործընթացում կրթական տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ: Ապահովել ուսուցիչների մասնագիտական պարտականությունների աճը՝ կրթական գործունեության կազմակերպման գործում ժամանակակից մոտեցումների կիրառման միջոցով՝

- սովորողների կրթական և ճանաչողական գործունեության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումների և ուղիների, ուսումնական առարկաների կրթական ներուժի իրացման վերաբերյալ ուսուցիչների գիտելիքների թարմացումն ու խորացումը,
- մեթոդական միավորումների աշխատանքի արդյունավետության բարձրացումը մեթոդական աշխատանքի ակտիվ ձևերի ներդրումը, արդյունավետ պրակտիկաների ամփոփումն և տարածումը,
- առարկաների դասավանդման մեթոդների կատարելագործումը, ուսուցիչների մասնագիտական պարտականությունը աշակերտների հետ աշխատելու ժամանակակից մոտեցումների կիրառման հարցում,
- մանկավարժական համակազմի շարունակական ինքնակրթության անհրաժեշտության ձևավորումը, նրանց հաջող ատեստավորման աջակցությունը:

Խնդիրներ՝

- բարելավել դպրոցի ուսուցիչների մասնագիտական հմտությունները,
- մանկավարժական և վարչական աշխատողների հոգեբանական և մանկավարժական իրավասությունների և պարտականությունների զարգացումը,
- ուսուցչի նորարարական վարքագծի մոտիվացիայի ձևավորման ապահովումը,
- ուսուցչի վստահության ակտիվացումը և ամրապնդումը սեփական ցանկությունների նկատմամբ, նրա անհատականության զարգացումը, ինքնագիտակցության ընդլայնումը, մանկավարժական գործունեության անհատական արդյունավետ ոճի որոնման միջոցով:

Գործողություններ

- Կազմակերպել «Ուսուցիչների մասնագիտական ներուժի կատարելագործում» մշտական սեմինարներ:

- Կազմակերպել արժեքավոր կրթական ռեսուրսների տարածում (տեխնիկա, մեթոդներ, ուսուցման ուղիներ, կրթական ծրագրեր)՝ դպրոցի յուրաքանչյուր ուսուցչի համար:
- Մշակել միջոցառումներ երիտասարդ մասնագետներին աջակցելու և զարգացնելու համար:
- Շարունակական աջակցություն դպրոցի մանկավարժներին աստատավորում անցնելու հարցում՝ մանկավարժական գործունեության որակն ու արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով:
- Ուսուցիչներին ընդգրկել փորձարարական և գիտամանկավարժական գործունեության մեջ:
- Ապահովել ուսուցիչների մասնակցությունը կլոր սեղանների, «բաց» դասերի, արտադասարանական միջոցառումների անցկացմանը:
- Ապահովել առարկաների դասավանդման որակի վերահսկողությունը:
- Հանրության ներգրավվածությունը ուսուցիչների ձեռքբերումների գնահատման գործում, խրախուսում և պարգևատրում:
- Կազմակերպել ստեղծագործորեն աշխատող ուսուցիչների փորձն ամփոփելու մեթոդական ժողովածուների թողարկում:
- Ուսուցիչների և դպրոցի ղեկավարների համատեղ աշխատանքային ծրագրի առցանց քննարկումներ անկացնել:
- Պայմաններ ստեղծել ուսումնական հաստատությունում, ընտանեկան և սոցիալական միջավայրում սովորողների լիարժեք անհատական զարգացման, քաղաքացիության, հայրենասիրության, պատասխանատվության, հոգևոր և բարոյական արժեքների, հմտությունների, մասնագիտական և կյանքի ինքնորոշման համար:
- Հզորացնել դպրոցի նյութատեխնիկական բազան, ներգրավելով միջոցներ:
- Սովորողների համար ստեղծել անվտանգ պայմաններ ուսումնական գործընթացում, և ձևավորել առողջ ապրելակերպի հմտություններ:

Ակնկալվող արդյունքները՝

- դպրոցի կրթության արդյունավետության բարձրացում,
- ուսումնական գործընթացի բոլոր մասնակիցների մասնակցության ընդլայնում դպրոցի կառավարմանը,

- մանկավարժական մասնագիտական կարողությունների բարձրացում, ինչպես նաև ուսուցիչների կողմից կրթական ծրագրերի նախագծման փորձ, որոնք ապահովում են յուրաքանչյուր աշակերտի հաջողությունը,
- ուսուցիչների կողմից ժամանակակից կրթության հիմնախնդիրների հաջող լուծման համար անհրաժեշտ ուսումնամեթոդական, տեղեկատվական և մեթոդական ռեսուրսների յուրացում,
- ուսուցիչների կողմից աշակերտների կրթական գործունեության արդյունքների գնահատման պահանջների նոր համակարգի մշակում,
- մանկավարժական դրական փորձի բացահայտում, ընդհանրացում և տարածում մեթոդաբանական աշխատանքի տարբեր ձևերի միջոցով (վերապատրաստում, սեմինարներ, դասընթացներ, մրցույթներ, խորհրդատվություններ, մեթոդական առաջարկություններ և այլն),
- ուսուցիչների սոցիալական պաշտպանության բարձրացում,
- ուսուցիչների ատեստավորման նախապատրաստման գործընթացում աջակցության համակարգի ստեղծում:

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը - 2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

Դպրոցի զարգացման ծրագրի հաջորդ կարևորագույն նպատակը կրթության որակի բարձրացումն է:

Նպատակ 2- Կրթության որակի բարելավում

Նպատակ - Բարելավել կրթության որակը՝ աշակերտների կարիքներին և ժամանակակից հասարակության զարգացման միտումներին համապատասխան:

Խնդիրներ՝

- կրթական գործընթացի կազմակերպման պայմանների ստեղծում՝ համակարգային գործունեության, մշակութաբանական, անհատականության և իրավասությունների վրա հիմնված մոտեցումների համադրությամբ,

- կատարելագործել օժտված և տաղանդավոր աշակերտներին բացահայտելու և աջակցելու համակարգը՝ բացահայտել նրանց մտավոր և ստեղծագործական ներուժը,
- յուրաքանչյուր աշակերտի անհատականության ինքնիրացման և ինքնորոշման պայմանների ստեղծում՝ հաշվի առնելով նրա հնարավորությունները, կարողությունները և հետաքրքրությունները,
- մշակել կրթության որակի մասին արդյունավետ համակարգ՝ դպրոցի կառավարման մարմիններին, ծնողներին և հանրությանը իրազեկելու համար:

Գործողություններ

- դասաժամերի գործնական և կրթական ներուժի հզորացում,
- բարելավել աշխատանքը՝ բացահայտելու, զարգացնելու և աջակցելու բարձր մոտիվացիա ունեցող և շնորհալի երեխաներին՝ ապահովելով նրանց անձնական և սոցիալական ինքնաիրացումը,
- ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների կիրառում ուսումնական գործընթացում, որը կենտրոնացած է աշակերտի անձի զարգացման վրա,
- ինտերակտիվ և հեռավար ուսուցման համակարգի գործնական ներդրում,
- ուսումնական, հետազոտական և նախագծային գործունեության աշխատանքի կազմակերպում,
- սովորողների ուսումնահետազոտական գործունեության և ուսուցիչների գիտամանկավարժական աշխատանքի խթանում,
- տաղանդավոր երեխաների հետ աշխատող ուսուցիչների որակավորման բարձրացում, մանկավարժական նոր տեխնոլոգիաների և դասավանդման մեթոդների ծանոթացում:

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը -2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

Դպրոցի զարգացման ծրագրի հաջորդ կարևորագույն նպատակը աշակերտների հիմնական հմտությունների և կարողությունների զարգացումն է:

Նպատակ 3- Կրթության որակ և առաջադիմություն- «Յուրաքանչյուր երեխայի հաջողություն»

Նպատակը - Մինչև 2028 թվականը դպրոցում կրթական բոլոր մակարդակներում ներդնել վերապատրաստման և կրթության ժամանակակից մեթոդներ, կրթական տեխնոլոգիաներ, որոնք ապահովում են աշակերտների հիմնական հմտությունների և կարողությունների զարգացումը, նրանց ուսման մոտիվացիան և ներգրավվածությունը կրթական գործընթացում:

Խնդիրներն են՝

- երեխաների կարողությունների և տաղանդների բացահայտման, աջակցության և զարգացման արդյունավետ համակարգի ձևավորումն է, հիմնված արդարության, համընդհանուր սկզբունքների վրա և ուղղված բոլոր աշակերտների ինքնորոշմանը և մասնագիտական կողմնորոշմանը,
- ձևավորել սովորողների գրագիտությունը,
- ներդնել կրթական նոր տեխնոլոգիաներ և ուսումնական գործընթացի կազմակերպման սկզբունքներ, այդ թվում ժամանակակից թվային և հաղորդակցական տեխնոլոգիաներ:

Միջոցառումներ

- ապահովել կրթության որակի վերահսկողություն,
- շրջանավարտների պատրաստվածության մակարդակի վերահսկողություն,
- 1—5-րդ դասարանների աշակերտների ուսումնառության վերահսկողություն,
- ուսուցիչների գործունեության վերահսկողություն,
- ուսուցիչների համար նախատեսված խորացված վերապատրաստման դասընթացներ,
- հատուկ հոգեբանական-մանկավարժական միջավայրի կազմակերպում՝ շնորհալի երեխաների ինտելեկտուալ և ստեղծագործական դրսևորման հնարավորության համար,
- մասնակցություն առարկայական օլիմպիադաների, մրցույթների և այլ միջոցառումների,

- առանձին առարկաների խորացված ուսումնասիրության պայմանների ստեղծում՝ արտադասարանական գործունեության համակարգի միջոցով,
- արտադասարանական աշխատանքի, կրթական գործընթացի հնարավորությունների ընդլայնում, ժամանակակից դպրոցի աշակերտի կերպարը ձևավորելու համար,
- հաշմանդամություն ունեցող երեխաների համար պայմանների ստեղծում,
- դպրոցի տաղանդավոր երեխաների աջակցության համակարգի մշակում,
- ընդլայնել ընդունակ և շնորհալի աշակերտների մասնակցությունը մրցույթներին և օլիմպիադաներին:

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը -2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

Դպրոցի զարգացման ծրագրի հաջորդ կարևորագույն նպատակը ուսումնական միջավայրի բարելավումն է:

Նպատակ 4- Ուսումնական միջավայրի բարելավում

Նպատակը- Բարելավել դպրոցի կրթական միջավայրը, որը նպաստում է աշակերտի գաղափարապես կայուն, բարոյապես և ֆիզիկապես առողջ անհատականության ձևավորմանը: Ստեղծել հարմարավետ, ստեղծագործ, սոցիալական ուղղվածություն ունեցող զարգացող միջավայր, որն անհրաժեշտ է ուսումնական գործընթացում աշակերտների հարմարվելու և ակտիվ դրսևորման համար՝

- աշակերտների մոտ հարգանքի ձևավորում իրենց հայրենիքի, ժողովրդի, լեզվի, հայ մշակույթի, ավանդույթների և սովորույթների նկատմամբ,
- աշակերտների մասնագիտական ինքնորոշման պայմանների ստեղծում, նրանց մանկավարժական աջակցության ցուցաբերում, մասնագիտական գործունեության բնագավառի ընտրության գործընթացում,
- ընտանիքի և դպրոցի գործողությունների միասնության ապահովում, աշակերտների կրթության, նրանց քաղաքացիության, հայրենասիրության,

ազգային ինքնության, անվտանգ և պատասխանատու վարքագծի ձևավորման գործում:

Խնդիրներ`

- 1) դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի զարգացումը և ամրապնդումը հանրակրթության պահանջներին համապատասխան,
- 2) դպրոցի` որպես ստեղծագործական և տեղեկատվական կենտրոնի, հարուստ ինտելեկտուալ և մարզական կյանքի զարգացումը,
- 3) դպրոցական միջավայրի բաղադրիչների` դպրոցի տարածքի, ուսումնական սարքավորումների և դպրոցի տեղեկատվական բազայի վերափոխման ապահովումը,
- 4) ուսումնական գործընթացում երեխաների առողջության պահպանումն ու ամրապնդումը,
- 5) դպրոցում աշակերտների սննդի բարելավումը,
- 6) երեխաների առողջության ապահովման համար դպրոցին անհրաժեշտ է բուժկետ,
- 7) աշակերտների հմտություններն ու կարողությունները զարգացնելու համար դպրոցում տեխնոլոգիայի արհեստանոց բացելու անհրաժեշտություն կա,
- 8) անհրաժեշտ է բարեկարգել դպրոցի բակն ու ցանկապատել այն:
- 9) ուսման գործընթացն ու ընդմիջումներն առավել հետաքրքիր և գրավիչ դարձնելու նպատակով` նպատակահարմար է դպրոցում առկա տեխնիկական միջոցներն օգտագործել ըստ նպատակային նշանակության` հաշվի առնելով ժամանակի արդիական պահանջները:
- 10) գրադարանային ֆոնդը համալրել արդիական չափանիշներին համահունչ գրականությամբ` ստեղծելով ընթերցանության համար հաճելի և գրավիչ պայմաններ:
- 11) ձեռնարկել գործուն միջոցներ դպրոցը ժամանակակից մարզագույքով համալրելու ուղղությամբ` գործընթացին ներգրավելով ուսման և ընդհանրապես համայնքի դպրոցի ճակատագրով մտահոգ բարերարների:

Գործողություններ`

- Պատրաստել նախագիծ և դիտարկել դպրոցական միջավայրի բաղադրիչները փոխակերպելու տարբերակները,

- Բարելավել կրթական միջավայրը, որն ապահովում է կրթության մատչելիությունն ու որակը, կենտրոնանալով աշակերտի անհատականության վրա՝ նրա կարողությունները լիովին բացահայտելու և նրա կրթական կարիքները բավարարելու համար,
- Դպրոցում բացել սպորտի, ազգային երգ ու պարի, կերպարվեստի խմբակներ:

Ակնկալվող արդյունքները՝

- դպրոցի ուսումնական միջավայրի, ուսումնական սարքավորումների վերափոխում՝ կրթության պահանջներին համապատասխան,
- տեղեկատվական աջակցության բարելավում՝ որպես աշակերտի կրթական ուղու պայման,
- դպրոցի կայքէջի մշակում՝ որպես ընտանիքների, դպրոցների և հանրության միջև երկխոսության տարածք,
- մասնակցություն դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի զարգացման համար դրամաշնորհներ ստանալու սոցիալական նախագծերին (մրցույթներին),
- դասասենյակների, ուսուցման, գիտահետազոտական գործունեության, լաբորատորիաների, մարզադահլիճի և այլնի կահավորում և համալրում:

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը -2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

Դպրոցի զարգացման ծրագրի կարևորագույն նպատակներից է նաև դպրոցի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և նորարարությունների զարգացումը, որն էլ հանդիսանում է ժամանակակից կրթության կարևոր բաղադրիչներից մեկը:

Նպատակ 5 - Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և նորարարություններ- «Կրթական միջավայրի թվայնացում»

Նպատակը- մինչև 2028 թվականը կրթական կազմակերպությունում ստեղծել ժամանակակից և անվտանգ թվային կրթական միջավայր, ապահովելով կրթության բարձր որակ և մատչելիություն:

Խնդիրներ՝

- մանկավարժական, վարչական կադրերի պատրաստում, որոնք կարող են արդյունավետորեն օգտագործել թվային տեխնոլոգիաները կրթական գործունեության մեջ,
- ուսումնական հաստատությունների ուսուցիչների հոգեբանական և մանկավարժական պատրաստակամությունը նորարարական տեխնոլոգիաների յուրացման գործընթացում,
- թվային ուսուցման մանկավարժական տեսության կազմում:

Միջոցառումներ

- Հատկացված միջոցների շրջանակներում դպրոցի տեղեկատվական ենթակառուցվածքի զարգացում (թարմացում և նոր սարքավորումներով համալրում),
- Առաջատար կադրերի վերապատրաստման իրականացում՝ կրթության թվայնացման տեխնոլոգիաների ներդրման և օգտագործման առումով գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների արդիականացումը ապահովելու նպատակով:

Ակնկալվող արդյունքներ

- դպրոցական համակարգի կատարելագործում՝ հիմնված տեղեկատվական տեխնոլոգիաների արդյունավետ օգտագործման վրա:

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը -2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

Նպատակ 6 -Խորհրդակցական մարմինների արդյունավետ աշխատանք

Նպատակը -Ստեղծել պայմաններ երեխաների, ուսուցիչների և ծնողների փոխհարաբերությունների և համագործակցության համար, որոնք ուղղված են աշակերտների ֆիզիկական, հոգեբանական և բարոյական առողջության պահպանմանն ու զարգացմանը:

Ծրագրի խնդիրները

- ստեղծել պայմաններ դպրոցի և ընտանիքի միջև ակտիվ և օգտակար փոխգործակցության համար՝ աշակերտների կրթության գործընթացին նպաստելու գործում:
- դրականորեն ազդել երեխաների և ծնողների ընտանեկան արժեքների ձևավորման վրա:

Միջոցառումներ

- Իրավական ակտերի և նորմատիվային փաստաթղթերի ուսումնասիրություն,
- ծնողներին ծանոթացնել ուսուցման մեթոդաբանությանը, երեխաների ֆիզիոլոգիական և մտավոր զարգացման փուլերին,
- ընտանիքի և դպրոցի համատեղ առողջապահական աշխատանք, որոնք կընդգրկեն առողջության օրեր, սպորտային միջոցառումներ,
- ակտիվ մասնակցություն դպրոցի ինքնակառավարմանը, մասնակցություն դպրոցի ծնողական խորհրդի աշխատանքներին,
- երեխաների դաստիարակության մակարդակի համատեղ գնահատում:

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը - 2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

Նպատակ 7 - Դպրոցի աշակերտական խորհրդի աշխատանքը- «Աշակերտը և ինքնակառավարումը»

Նպատակը - Պայմաններ ստեղծել աշակերտների իրավունքների պաշտպանության, հետաքրքրությունների, ինչպես նաև ստեղծագործական ինքնաիրացման համար:

Խնդիրներ՝

- օգնել աշակերտներին ճանաչել իրենց և ուրիշներին, հարմարվել կյանքին, գիտակցել, որ յուրաքանչյուրի անձնական դրսևորումը հնարավոր է միայն թիմում:

Գործողություններ՝

- աշակերտների համար պայմաններ ստեղծել կյանքի բոլոր ոլորտներում իրենց իրավունքների և շահերի պաշտպանության փորձ ձեռք բերելու համար,

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը -2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

Նպատակ 8- Նյութատեխնիկական բազայի ապահովում

Նպատակ -Շարունակել նյութատեխնիկական բազայի արդիականացումը, նորացումը և հզորացումը:

Խնդիրներ՝

- Հատկացված ֆինանսավորման շրջանակներում դպրոցի նյութական բազայի բարելավում:

Դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի արդիականացման միջոցառումներ՝

- Դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի արդիականացման հիմնական ուղղությունը համակարգչային տեխնիկայի համալրումն ու արդիականացումն է, կրթական միջավայրի զարգացման և ուսուցման համար:
- Գործող գրադարանը ապահովել գեղարվեստական գրքերով, էլեկտրոնային գրադարանով,
- Դպրոցի համակարգչային դասասենյակի համակարգիչները թարմացնել, արդիականացնել,
- Մարզադահլիճը ապահովել բավարար սպորտային գույքով,
- Ֆիզիկա, քիմիա, կենսաբանություն առարկաների համար նախատեսված լաբորատորիաները ապահովել անհրաժեշտ գույքով և սարքավորումներով:

Ակնկալվող արդյունքներ՝

- Դպրոցի նյութատեխնիկական, ուսումնական բազայի համալրում, հզորացում, զարգացում,

Կատարողներ՝ Տնօրեն, փոխտնօրեն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

Կատարման ժամկետը -2023-2028թթ.

Զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցություն- Պետական բյուջե

6. Դպրոցի զարգացման ծրագրի վերահսկողությունը

Ծրագրի կառավարումը և իրականացման ընթացքի նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է ժողովրդավարական սկզբունքի, դպրոցի կառավարման համակարգված մոտեցման հիման վրա: Ներկա պահին դպրոցի կառավարման համակարգը հիմնված է միասնության և ժողովրդավարական սկզբունքների համակցման վրա: Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում դպրոցի զարգացման ծրագրի իրականացման համար և պահպանում է պարտադիր որոշումներ կայացնելու իրավունքը: Միջանկյալ հսկողությունը և պատասխանատվությունն իր լիազորությունների առանձին ոլորտներում իրականացնում են տնօրենը, փոխտնօրենը:

Ծրագրի իրականացման միջանկյալ արդյունքները ներկայացվում են մանկավարժական խորհրդին, ծնողական խորհրդին՝ դպրոցի կառավարման խորհրդի նիստերի, ժողովների ժամանակ:

Զարգացման ծրագրի իրականացման կառավարման մեխանիզմներ

1. Յուրաքանչյուր բնագավառի համար կատեղծվեն աշխատանքային խմբեր՝ պատասխանատու դրա իրականացման համար:
2. Ծրագրի իրականացման ընդհանուր համակարգման գործառույթն իրականացնում է դպրոցի մանկավարժական խորհուրդը:
3. Դպրոցի զարգացման ծրագրի հիմքում ընկած են նպատակային ծրագրերի իրականացման միջոցառումները:
4. Ծրագրի առաջընթացը գնահատելու, առանձին ենթածրագրերի ավարտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու, ծրագրում փոփոխություններ կատարելու հարցերը որոշում են դպրոցի կառավարման մարմիններն ու մանկավարժական խորհուրդը:

Ծրագրի իրականացման արդյունավետության նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է ներդպրոցական հսկողության, արտաքին և ներքին գնահատման և ուսումնական գործընթացի մասնակիցների, դպրոցի կառավարման մարմինների և դպրոցի կողմից հիմնական նպատակային ենթածրագրերի և նախագծերի իրականացման որակի ինքնագնահատման հիման վրա:

Ծրագրի կատարման վերահսկողությունը վստահված է կառավարման խորհրդին, մանկավարժական խորհրդին: Դպրոցի կառավարման մարմինները, մանկավարժական, աշակերտական և ծնողական խորհուրդները վերլուծում են ծրագրի իրականացման գործողությունների իրականացման ընթացքը և առաջարկություններ անում՝ այն շտկելու համար, իրականացնում տեղեկատվական և գիտա-մեթոդական աջակցություն ծրագրի իրականացման ապահովման համար:

7.Չարգացման ծրագրի հնարավոր ռիսկերը և դրանց նվազեցմանն ուղղված գործողությունները

2023-2028 թվականների զարգացման ծրագիրն իրականացնելիս կարող են առաջանալ ռիսկեր, որոնք կարող են նվազեցնել պլանավորած նորարարական փոփոխությունների արդյունավետությունը:

Ծրագրի իրականացման ռիսկերը

- Ֆինանսական միջոցների սղությունը
- Նորարարական կրթական տեխնոլոգիաների ներդրման հարցում առանձին ուսուցիչների կոմպետենտության բացակայությունը,
- Ռեսուրսային բազայի ոչ լիարժեքությունը ծրագրի իրականացման համար:
- Նյութատեխնիկական բազայի անբավարար վիճակը,
- Ծնողների ոչ ակտիվ մասնակցությունը դպրոցի գործունեությանը:

Ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու ուղիներ

- Կարգավորող փաստաթղթերի կանոնավոր վերլուծություն՝ լուծվող խնդիրներին համապատասխան:
- Դպրոցի ղեկավարության պարբերաբար աշխատանքը մանկավարժական խորհրդի, ծնողական խորհրդի հետ՝ պարզելու համար հատուկ իրավական ակտերը, որոնք կարգավորում են դպրոցի գործունեությունը և ուսումնական գործընթացի բովանդակությունը:
- Դպրոցի բյուջեի ժամանակին պլանավորում, ծրագրային միջոցառումների իրականացման նպատակով, ճշգրտումներ կատարելով՝ հաշվի առնելով նոր

ուղղությունների ու ծրագրերի իրականացումը, ինչպես նաև գնաճային գործընթացները:

- Արդյունավետ մոտիվացիայի համակարգի մշակում և կիրառում,
- Ուսուցիչների ներգրավումը նորարարական գործընթացներում:
- Ռեսուրսային բազայի համարժեքության համակարգված վերլուծություն, ծրագրի բոլոր բաղադրիչների իրականացման համար:
- Համակարգված աշխատանք գործընկերության ընդլայնման, լրացուցիչ ֆինանսավորման բացահայտման ուղղությամբ:

Զարգացման ծրագրի իրականացման հաջողությունը հնարավոր կլինի լրացուցիչ միջոցներ ներգրավելու պայմանով: Նախատեսվում է ավելացնել եկամուտներ՝ մասնակցել դրամաշնորհային ծրագրերի: 2023-2028 թվականների զարգացման ծրագրի իրականացման, աջակցության և շարունակական շտկման համար նախատեսված այս բոլոր միջոցառումները դրա հաջող և լիարժեք իրականացման որոշակի երաշխիք են:

8. Զարգացման ծրագրի իրականացման ակնկալվող արդյունքները

Դպրոցի զարգացման ծրագրի իրականացման ակնկալվող արդյունքներն են՝ ծրագրված կրթական, մեթոդական, կարգավորող, իրավական, կադրային, կառավարչական, նյութատեխնիկական, ֆինանսական պայմանների իրականացումը, որոնք նպաստում են բարձրորակ և մատչելի կրթության ձեռքբերմանը՝ ՀՀ հանրակրթության չափորոշիչներին համապատասխան:

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները և դրանց ձեռքբերումը գնահատելու ցուցանիշները

- դպրոցի գործունեության մեջ արդյունավետ կրթական տեխնոլոգիաների մշակում և կիրառում,
- ուսուցիչների վերապատրաստում՝ ուսուցչի մասնագիտական ստանդարտի պահանջներին համապատասխան՝ լրացուցիչ մասնագիտական առաջադեմ վերապատրաստման ծրագրերի և անհատականացված վերապատրաստման մոդելների միջոցով, ուսուցչի անձնական և մասնագիտական զարգացման մոտիվացիայի աճ,

- նախագծային, հետազոտական աշխատանք կատարող, տարբեր մակարդակների մրցույթների, օլիմպիադաների մասնակցող աշակերտների թվի ավելացում,
- միասնական տեղեկատվական և կրթական միջավայրի բարելավում, որը բարձրացնում է կրթական և կառավարման գործընթացների արդյունավետությունը,
- կրթության որակի գոհունակություն ծնողների, գործատուների, հասարակության կողմից,
- կրթության բարձր որակի բարելավումն ու ապահովումը,
- հանրակրթության բովանդակության որակական թարմացումը,
- ուսուցչական անձնակազմի մասնագիտական կարողությունների և ընդհանուր մշակութային մակարդակի բարելավումը՝ ստեղծելով պայմաններ, որոնք ապահովում են աշակերտների կյանքի պաշտպանությունը, առողջության պահպանումն ու ամրապնդումը, նրանց առողջ ապրելակերպի ձևավորումը,
- առողջ և անվտանգ աշխատանքային և ուսումնական պայմանների ստեղծում,
- նյութատեխնիկական բազայի համալրում, հզորացում և զարգացում,
- տեղեկատվական տեխնոլոգիաներով և ժամանակակից կրթական սարքավորումներով ապահովվածության մակարդակի բարձրացում,
- Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, լաբորատոր սարքավորումների արդյունավետ կիրառում,
- կրթության կազմակերպման կառավարումը՝ հիմնված կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցների համագործակցության վրա,
- հաստատության կրթական համակարգի զարգացմանն ուղղված վերահսկողության համակարգի ձևավորման և գործունեության շարունակականությունը,
- պետական-հասարակական կառավարման մոդելի ներդրում՝ կրթական գործընթացում հանրության մասնակցությունը բարձրացնելու և դպրոցի ներդրումային գրավչությունը բարձրացնելու նպատակով:

Զարգացման այս ծրագիրը ենթադրում է, որ դրա իրականացման արդյունքում դպրոցի կրթական համակարգը կունենա հետևյալ հատկանիշները՝

1. դպրոցն աշակերտներին տրամադրում է որակյալ կրթություն, որը համապատասխանում է Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթության պահանջներին,
2. դպրոցների շրջանավարտները մրցունակ են բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթության համակարգում,
3. դպրոցն ունի մշակութային և բարոյական կողմնորոշման կրթական համակարգ, որը համարժեք է ժամանակի կարիքներին,
4. դպրոցում աշխատում են հարուստ մասնագիտական ներուժ ունեցող մանկավարժներ, որոնք իրենց պրակտիկայում օգտագործում են ժամանակակից դասավանդման տեխնոլոգիաներ,
5. դպրոցի ուսուցիչները մշտապես կատարելագործում են իրենց հմտությունները, կիրառում դասավանդման ժամանակակից տեխնոլոգիաները իրենց պրակտիկայում,
6. դպրոցն ունի արդյունավետ կառավարման համակարգ, որն ապահովում է ոչ միայն նրա հաջող գործունեությունը, այլև զարգացումը,
7. դպրոցում ստեղծվում է նաև կրթության որակի գնահատման ներդպրոցական համակարգ,
8. դպրոցը կունենա ժամանակակից նյութատեխնիկական բազա, ուսումնական միջավայր, անհրաժեշտ քանակությամբ ռեսուրսներ,
9. նախատեսված ուսումնամեթոդական, նորմատիվ-իրավական ակտերի, կադրային, վարչական, նյութատեխնիկական, ֆինանսական միջոցների իրագործում և բարելավում, որի արդյունքում կստանանք ավելի որակյալ և մատչելի կրթություն,
10. մանկավարժների մասնագիտական վերապատրաստում, որակավորման բարձրացում և ամրապնդում,
11. ստեղծագործական ներուժով աշակերտների թվի աճ, որոնք կկատարեն բազմաբնույթ նախագծային, հետազոտական աշխատանքներ, կմասնակցեն տարբեր մրցույթների, օլիմպիադաների,
12. ծնողների կողմից կրթության որակի գոհունակություն,
13. մանկավարժական համակազմի մասնագիտական պատասխանատվության աճ:

Եզրափակում

Դպրոցը պետք է ստեղծի ենթակառուցվածքային միջավայրի բնականոն մշակութային զարգացման, հոգեբանական հարմարավետության, սովորողների առողջության պահպանման և ամրապնդման, առողջ ապրելակերպի հմտությունների ձևավորման համար անհրաժեշտ պայմաններ և հաջողության ուղի ստեղծի ուսումնական գործընթացի բոլոր մասնակիցների համար: Մեր դպրոցը հավասար հնարավորությունների դպրոց է, որտեղ կշարունակեն սովորել շնորհալի, ինչպես նաև անհատական մոտեցման կարիք ունեցող երեխաները, որոնցից յուրաքանչյուրին երաշխավորված է հաջողությունը: Մեր դպրոցի զարգացման հեռանկարները որոշելիս մենք ելնում ենք նրանից, որ զարգացումը չպետք է փոխարինի գործելուն, ինչը թույլ է տալիս մեզ հասնել կայուն արդյունքների՝ մեր աշխատանքի արդյունքների շնորհիվ:

Հարգանքներով՝ Վարդան Կարապետյան